

ALBINA CARPATILOR

Apare la 15. și ultima fiă-cărel luni, în fascicule de 2 côle. ABONAMENTUL pentru Austro-Ungaria: pe an 6 fl., pe 6 luni 3 fl., pe 3 luni 1 fl. 50 cr.; pentru România: pe an 16 lei, pe 6 luni 8 lei, pe 3 luni 4 lei. — O fasciculă 25 cr. scđ 70 bani. — Abonamentele se fac la editorul Visarion Roman în Sibiiu, la colectanți. la oficiile postali și la tóte librăriile.

O aventură californiană.

Pe timpul secetei, lipsa de apă silește pe băiași să părăsescă „placerei” până când ploile de tómnă le permit să reîncépă lucrul. De aceea este de ajuns, ca o expedițiune să fiă proiectată în decursul verii, pentru ca să se presinte un mare număr de aventurierii, carii cer să iea parte la ea. Ba, lucru demn de observat, după ce s'au legat odată, ei intră toți cu tótă inima în întreprindere și nu se tem de a înfrunta ostenelele cele mai grele și chiar mórtea.

În luna lui Iunie a. tr., agentul de postă mă însărcinâ să recrutez o mică cétă de ómeni hotărâți, pentru a urmări, și decă se putea, a preda în mânilor iustiției, o bandă de hoți, carii despoiau trásurile de postă ce făceau serviciul în orașele, pe unde drumul de fier încă nu străbătuse.

Céta mea fu îndată compusă, și noi ne puserăm pe drum în număr de doui-spre-șce, toți armați bine, și cu cai buni.

De câte-va zile bătuserăm înzadar munții și văile, când într'o bună-diminetă îmi plesni prin cap să plec singur, înaintea soților mei, călare pe un escelent mustang american. Urmai drumul mare până cătră amedii, apoi îl părăsi și apucaî pe o potecă îngustă, unde urme prospete arétau, că pe aci au trecut căți-va călăreți.

Până în ziua aceea nu străbătusem așa departe în pădurile de Chaparrali și de ștejarii albi, carii acoper jumétate țera. Acea, în care mă aflam, era cea mai désă din câte vedusem eu vre-odată, precum și poteca era cea mai schimbăciósă și mai întortochetă din câte umblasem până acum. Dar deóre-ce fiă-care cărare de obicei se sfêrșește unde-va, conchisei, cu drept cuvânt, că și acesta trebuia să mă conducă la vre-un loc. Într'adevăr, nu peste mult conclusiunile mele fură adevérite, că-cî o cotitură repede a drumului mă conduse într'o luncă naturală de 5

séu 6 metri în circonferință, în mijlocul căreia se înalța o casă elegantă lipită de o șură mare.

Cea dintăii cugetare a mea a fost, că ajunsesem la ținta cercetărilor mele și că silințele mele erau să fiă încoronate de succes; nu mă îndoiî un singur moment, că acolo era vizunia bandeii celebrului Morengo.

În momentul acesta calul meu, al cărui apetit și instinct se deșteptase fără îndoeală la vederea șurei, începu a necheza cu sgomot. Voiam să mă întorc înderēt și să mă ascund sub arburii, dar era prea târđiî! Un căne enorm, cu aspectul cel mai sêlbatic, se arétase și înainta drept cătră mine. Era să mă pun în stare de apărare, când spre marea mea ușurare și surprindere vedui deschidându-se ușa casei și o tinéră femeia înaintând pe prag.

— „Turcule, Turcule! Vin' aci, iute!” strigă ea bătând tare din picior.

La aceste cuvinte, animalul se opri scurt în fuga sa furiosă.

— „Nu vrei să intri în casă și să te odihnești un minut?” adăogă tinéră femeia adresându-se cătră mine. „Fără îndoeală vei fi obosit.”

Și fără a-mi da timp să răspund, ea chiamă un servitor de rasă mongolă și-l însărcinâ să îngrijescă de calul meu. Apoi mă invită cu grația să-i urmez, și eu mă supusei mulțamindu-i pentru ospitalitate.

— „Veî bine-voi a mă ierta să te las un moment singur,” disse ea după ce intrăi. „N'asteptam astădi pe nimeni și simt lipsa de a-mi repara puțin toaleta.”

Ea trecu repede într'un cabinet vecin, și eu profitai de absența ei pentru a esamina odaea, în care mă aflam. Acestă cameră era mobilată cu un lucș necunoscut în țera, și peste tot se vedea întipărit gustul delicat al unei femei tinere și încântătoare. Podela era acoperită cu un bogat covor, păreții îmbrăcați cu tapiseria de Persia, peste tot

scaune confortabile invita la repaus; pe un elegant gheridon, în mijlocul salonului, se afla o grămadă de cărți bogat legate, și într'un ungher, un secretar deschis.

Veți înțelege surprinderea mea la vederea unei astfel de locuințe și a unei creaturi atât de încântătoare într'un loc așa de retras. Dar cursul cugetărilor mele fu oprit repede prin rentorcerea aceleia, care forma obiectul lor de căpeteniă.

— „Îmi veți ierta absența,“ duse ea aședându-se într'un fotel și arangeând cu cochetărie crețele rochiei sale elegante, croită după cea din urmă modă.

— „Se pare, că ai făcut o lungă cale în dimineața acésta,“ adăogă ea.

— „Da,“ răspusei eu, „vin drept dela Carlinville.“

— „Dela Carlinville? Atunci trebuie să fii sfârșit,“ duse ea sculându-se și apropiându-se de ușă pentru a porunci servitorului ei chinez să-mi servescă prânzul.

Până când se pregăti prânzul, noi conversarăm cu libertate și eu observai, că tinera femeia, afară de grația și de frumseță, poseda o inteligență viă, un spirit cultivat și o distincțiune înăscută. Ea îmi spuse, că trăia singură cu tatăl ei, că acesta era băiaș și exploata un placher situat la o mică distanță dela casă, și în fine că trebuia să se întorcă acasă cătră séră.

Trebui să fac onóre ospetului, presidat cu multă grația de încântătorea mea gazdă, și sub influința vinurilor bune de care-mi umplu păharul necontenit, devenii tot mai comunicativ.

— „Ce motiv a putut să te aducă în acest canton atât de depărtat de drumurile cele mari?“ mă întrebă ea după masă.

Răspusesem într'un mod evasiv la multe întrebări de același fel, dar până acum nici una nu mi se pusese într'un mod atât de categoric. Nu vedeam nici un cuvânt de a ascunde scopul călătoriei acesteia grațioasei mele convorbitoare. Într'adevăr, cugetam eu, ce rău ar fi, decât l'ar cunoșce? Póte chiar m'ar da informațiuni folositoare?

De altcum, este lucru de mirare, câtă încredere inspiră niște frumoși ochi negri, vii și strălucitori, și erau atât de frumoși aceia, carii în momentul acesta erau țințiți asupra mea! Deci fără a mai sta la îndoelă, dusei coborînd vocea:

— „Audiți-ați vre-odată vorbindu-se de banda lui Morengo?“

— „Dar aceștia sunt niște tâlhari carii despóia călătorii pe drumul mare,“ răspuse ea cu ochii strălucitori de însuflețire.

— „De sigur, atunci ai auditi vorbindu-se despre ei?“

— „Da, și încă des. Sper că d-ta nu faci parte din banda aceea?“ adăogă ea cu un ton malițios.

— „Din contră,“ striga, „eu o urmăresc.“

— „Cum,“ duse ea cu interes tot mai mare și privind împregiur cu un aer sficios. „Vizunia lor să fii óre în împregiurime?“

— „Sunt convins despre asta,“ răspusei coborînd vocea și mai tare.

Spaima ei păru că creșce.

— „Tóte acestea sunt prea strani,“ duse ea cu o voce turburată; „și eu locuesc în acésta casă de mai mulți ani și petrec dillele în ea fără altă protecțiune, decât a cânelui meu, Turcu!“

Cercai să o liniștesc afirmându-i, că nici odată nu s'au vădut miserabili destul de ticăloși pentru a ataca o femeia fără apărare, .. cu deosebire când acésta femeia era atât de încântătoare ca ea Tinera femeia păru că nu prea bagă de sémă complimentul pe care i-l aruncasem în față, și eu continua:

— „Afară de aceea, am auditi, mi se pare, că ómenii lui Morengo sunt de ordinar fórté galanți, și că arareori li s'a întâmplat să despóia femeile, pe care le-au găsit în trăsurile atacate.“

Ultimele cuvinte o liniștiră puțin, și eu mai adăogai:

— „Dar lucrul cel mai curios în tóte acestea este, că nu se șcie cine e într'adevăr șeful bandei, Morengo ori fiă-sa Juanita.“

— „Ah!“ strigă ea, „m'ai făcut curioasă. Lucrul e străordinar și trebuie să-mi istorisești tot ce șcii. Mi se întâmplă atât de rar, în acésta singurătate, să aud povestindu-se istorii romanești!“

În frica sa de a nu pierde nici un cuvânt, talia ei grațioasă și flexibilă se pleca cătră mine și obraji ei se însuflețiau de plăcere și de emoțiune. Începu a istorisi tot ce șciam despre acésta femeia străordinară, ale căreia fapte întreceau în îndrăsnelă pe ale soților celor mai cutezători ai tatălui său și care, după cum se afirma, asista la tóte expedițiunile, ba de multe ori făcea planurile cele mai importante.

Fiind adâncit în acésta conversațiune plăcută, órele se scurgeau ca niște minute, și în fiă-care moment mă simțiam tot mai cuprins de farmecul, pe care grațioasa femeia îl respândia, fără să șcie, în jurul ei.

După fiă-care óră trecută, îmi propuneam să plec înainte de ce se va fi scurs óra viitoare, dar rezoluțiunile mele se ștergeau îndată ce se forma. Sórele începea să se cobóre pe orizont; într'un moment avui puterea de a mă rădica pentru a mă depărta, dar ea mă reținu prin aceste cuvinte pronunțate cu o voce, al căreia farmec și dulceté n'ași putea-o descrie:

— „Cum, vrei să mă și părăsești! Nu te voi lăsa să pleci înainte de rentorcerea tatălui meu. Șcii că va fi fericit de a te vedea.“

— „Trebuie să mă ierți,“ îi dusei, „soții mei ar avea drept să se plângă ...“

— „Ce soți?“ întrepruse ea.

— „Dar,“ răspusei aducându-mi aminte că nu-i vorbisem de ei, „eu fac parte dintr'o trupă de doui-spre-đece ómen.“

— „Bine! înțeleg!“ duse ea privind-mă țintă. „Și toți urmăriți pe Morengo?“

— „Da,“ răspusei. „Eu am întrecut cu o đii pe soții mei, și cum îți spuneam, ar putea să bîrfescă încontra purtării mele, decât ași rămânea aci în deliciile Capuei pe când ei își continuă cercetările ostenicioase.“

— „Atunci, ei vor fi mâne aci?“

— „Așa cred. Intențiunea lor era de a urmări cărarea pe care am venit.“

— „Cu atât va fi mai bine să aștepti rentorcerea tatălui meu. Te părăsesc un minut, pentru a pregăti cina.“

Și înainte de a fi avut eu timpul să adăog un cuvânt, ea dispăruse.

Când mă aflai singur, cugetai și mai mult la numérosele ei atracțiuni: inteligență, frumseță, grația, distinc-

țiune, ea avea toate darurile acestea; eram convins, că avea de asemenea gusturi înalte și un suflet de elită. Avui curiozitatea de a examina mai de aproape cărțile de pe gheridon. Erau uvragele autorilor noștri celor mai renumiți; deschisei câte-va din ele. Pe pagina primă a unui volum de poezii câte-va versuri, scrise cu o mână elegantă, atraseră atențiunea mea, și eram ocupat cu cetirea lor când încântătoarea mea gazdă se apropia de mine:

— „Sper, că mă vei ierta,“ îi zisei, „pentru indiscrețiunea ce am comis, deschidând cărțile d-tale fără vre-o autorizare. Îmi permiți să te întreb, cine este autorul acestor strofe delicate?“

Roșata, care acoperi fața ei, mă întări în ideea ce-mi venise la început, dar ea răspunse cu simplitate:

— „Ah! aceste câte-va versuri! Dar, nimeni în special, după cât știu eu . . .“

Apoi ea adăogă repede:

— „Veniam să-ți anunț că tatăl meu a sosit și că va fi aci într'un moment.“

Abia sfârșise de a vorbi, când vădui intrând în sală un om mare, viguros, cu fața bronzată, cu sprâncene dese, cu o mare barbă și un păr lung negru. După prezentare, fata se depărtă și noi ședurăm; atunci se adresă el către mine și-mi zise cu o voce năbușită:

— „Viorela îmi spuse, că urmăriți pe Morengo!“

Viorela! Ce nume grațios! cugetai în mine. Numele florii mele favorite! Și aceea care-l poartă e încă mai încântătoare decât numele ei! Dar aceste reflecțiuni nu mă opriră de a răspunde într'un ton liniștit:

— „Da, domnule, v'a spus adevărul. Suntem decisi să scăpăm țera de el și voiți aprețui după întreaga lor valoare informațiunile pe care mi le veți putea da. Mă aflu pe urma adevărată?“

— „Așa cred,“ răspunse el.

Ascultai cu atențiune cuvintele lui; el continuă:

— „Dar ai fi făcut mai bine să părăsești cărarea cam la trei miluri de aci, la locul unde este o mică luncă, pe care fără îndoelă o vei fi observat în trecere.“

— „Da, cred că mi-aduc aminte de ea.“

— „Ei bine, domnule, am un prepus, pe care nu l'am comunicat nimănui, nici chiar ficei mele . . ., că vizunia lui Morengo și a bandei sale se află la o pușcătură de carabină dela această luncă.“

— „Dar,“ zisei cu surprindere, „cunoscând această vecinătate periculoasă, nu te temi că viața d-tale și a ficei d-tale este în pericol?“

— „Aușit-ai vre-odată vorbindu-se, că Morengo să fi atacat vre-o locuință?“

Era adevărat și n'aveam ce răspunde.

— „Și apoi,“ continuă el cu energie, „decă ar îndrăzni vre-odată să atace casa mea, ar găsi cu cine să vorbească; fiica mea și eu i-am pregătit o primire, de care și-ar aduce aminte multă vreme.“

— „Fiica d-tale!“ strigai eu, „dar ce ar putea ea face?“

— „Ce ar putea face,“ răspunse el cu îngâmfare, „mă mai întrebă? Dar află că ea maniează un rifle tot așa de bine ca oricare vânător de pădure, și că aruncând arcanul său, ar opri în fugă calul cel mai iute.“

Eram uimit. O fată atât de frumoasă și atât de perfectă, posedând, afară de carmenii naturali ai secului ei, calități, de care mulți bărbați ar fi mândrii, era într'adevăr o minune.

Ușa se deschise și cina ne fu servită.

După cină, mă decisei din nou să mă depărtez, dar tatăl mai insistă pentru a mă reține.

— „Veți petrece noptea aci,“ zicea el. „Măne dimineață, după cum mi-a spus fiica mea, soții d-tale te vor ajunge și ne veți putea părăsi cu ei.“

Noptea sosia repede, și o luptă începea între inima și rațiunea mea; una îmi zicea să mai rămân, cealaltă îmi afirma, că era timpul să plec. În fine tot rațiunea învinsese. Calul meu fu adus, și, în momentul de a sări pe el, stelei din nou la îndoelă vădând roșata ce se urcă, la stringerea mâinii mele, în grațioasa față a farmecătoarei, care într'un timp atât de scurt cuprinsese totă ființa mea. Apoi tatăl, stringându-mi mâna ca între niște cleșce, mă făcu să promit că-mi voi veni în vizita cât de curând; el n'avu mult necaz pentru a-mi smulge acea promisiune, și dău intențiunea mea era să o țin.

Luna strălucia pe cer, când mă depărtaî încet cuge-tând la diferitele întâmplări ale zilei. Înainte de a părăsi lunca, mă întorsei încă odată pentru a arunca o ultimă privire asupra casei, care conținea pe aceea, a cui simțiam că voi fi totă viața. Cât de mare fu mirarea mea, când vădui o umbră femeiească apropiându-se de mine. Inima îmi spunea că nu putea fi decât ea, și așteptaî.

Într'adevăr nu mă înșelam. Mă coborîi de pe cal, și, când mă ajunse, ea îmi zise:

— „Simțiam lipsa de a-ți recomanda încă odată prudența cea mai mare. Calea, pe care o vei urma, este plină de pericole, cu deosebire noptea.“

Simțământul, care mă cuprinsese auzind aceste cuvinte, nu se pôte defini. Se putea óre să fi deșteptat în inima ei un simțământ asemenea aceluia, care o umplea pe a mea!

— „Nu fi neliniștită în privința mea,“ răspunsei cu emoțiune. „Am parcurs drumuri de o mie de ori mai periculoase, decât cărarea, care e înaintea mea.“

— „Nu pot afirma, că mă tem pentru d-ta de un pericol sigur,“ zise ea; „n'am decât presimțăminte vage, pe care nimic nu le îndreptățește.“

Apoi, cu același aer malițios, care mă mai surprinsese în ziua aceea, ea adăogă:

— „Dar păzește-te de Juanita Morengo!“

Eu surmisei și îi răspunsei că, întărit prin simpatia ei, nu mă temeam nici de Juanita Morengo și nici de o altă femeie, cât de periculoasă ar fi fost ea.

Aceste cuvinte o făcură să ridă și ea îmi întinse un bilet rugându-mă să-l dau la adresa lui în Carlinville.

— „Promite-mi,“ zise ea privindu-mă țintă, „că nu vei arunca ochii pe această hârtie înaintea sosirei d-tale. Cred că pot avea o încredere deplină în d-ta și contez că-ți vei ținea cuvântul.“

Jurai, că mă voi conforma cu strictetă instrucțiunilor ei, și închisei cu îngrijire biletul într'un buzunar al pungilor mele de pistole. Depusei apoi o sărutare fierbinte pe mica mână, care repausa cu atâta încredere într'a mea, mă aședai éráși în sea, și mă depărtaî repede.

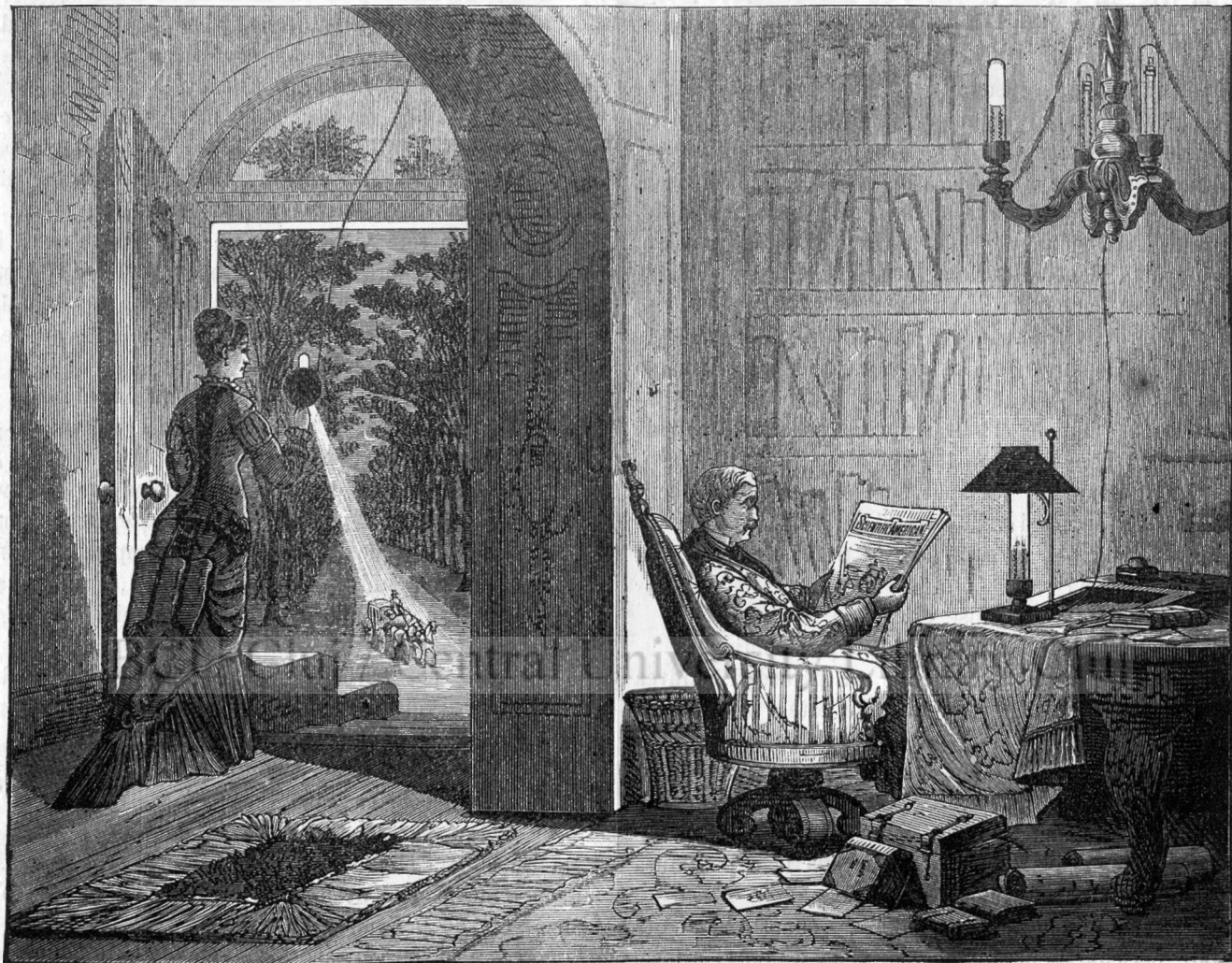
Cam la două miluri de acolo, apropiându-mă de mica luncă către care mă îndreptam, cercai să delătorez visiu-nile plăcute ce cuprinseseră creerii mei, pentru a mă ocupa ceva mai mult de ceea ce se petrecea în jurul meu. La intrarea luncii, unde ajunsei printr'o cotitură repede a potecii, cređui că aud un ușor șgomot între tufe și oprîi

calul îndată. Dar deore-ce nimic nu se mișca în jurul meu, creșui că m'am înșelat și-mi continuaî drumul; abia făcusem două-deci de pași, când auđii de odată un șuerat asemenea aceluia, pe care-l produce o lovitură de biciu vigurosă. În același timp simții o funiă încolăcindu-se împregiurul corpului meu și legându-mi țépên brațele. Eram prins într'un arcan; făcui o silință desperată pentru a apuca bowie Knifeul pe care-l purtam în cingătore și să taiu funiile ce mă strîngeau, dar n'avuî timp. După o secundă, fui resturnat de pe cal și întins pe pământ fără a putea face o mișcare.

Văđui bine o față mascată plecându-se asupra obrazului meu, simții o mână môle apăsând ceva pe gura și

mic nu lipsia. Mă pregătiam să mă așed éráși în șea, când observai, spre marea mea neplăcere, că pungile de pistóle dispăruseră.

În aceeși séră, unul dintre soții mei veni să mă găsescă în cabina mea, unde, ședend trist, mă gândiam la tot ce mi se întemplantase. El aflase de rentórcerea mea și venia să mă înformeze despre ceea ce sevărsise trupa mea de când o părăsisem. El imi istorisi că fuseseră în același loc, unde petrecusem eu điuva precedentă; imi descrise cu de-aménuntul poteca îngustă, lunca, șura, casa și tot ce conținea, dar, spre marea mea mirare, m'asigură că nu găsiseră pe nimeni în ea.

Lampa electrică. (Pag. 334.)

nările mele, și atâta fu totul

Sórele percursese o mare parte a drumului seú, când mă deșteptai; mă rădicaî pe cot și aruncaî ochii cu surprindere în jurul meu. Încet, una câte una, întemplantările đilei imi veniră în memoriă, dar nu-mi puteam esplica în ce mod ajunsesem lângă Carlinville, al căruia turn îl vedeam la o mică distanță.

Simțiam dureri în brațe și în fine imi adusei aminte că fusesem prins într'un arcan și resturnat de pe cal. Fusesem despoiat?

Orî cât s'ar părea de straniu, găsiî calul legat la câți-va pași dela mine; orologiul meu, punga mea, armele mele, diferite obiecte, pe care le aveam în buzunare, ni-

— „Cum,” strigai eú, „n'ați întelnit pe nimeni?”

— „Pe nimeni,” răspuse el; „locuitorii fuseseră preveniți fără îndoelă de sosirea noastră, că-cî noi găsirăm pretutindenî urmele unei mutări grabnice.”

Eram confundat.

— „Dar pe cine credeați să aflați acolo?” întrebaî eú.

— „Contam să găsim pe Morengo,” răspuse el cu un aer convins.

— „Acésta nu e decât o presupunere gratuită din partea vóstră,” respunsei. „Pe ce indice o basați?”

— „Pe ce indice! dar avem probe. În șură se găsia încă o duzină de saci de depeși spintecați și un mare număr de lăđi sfărimate. Atâta ajunge, mi se pare.”

Eram nimicít și nu mai puteam pronunța un cuvânt.

O ciocnitoră la uşă mă scose din toropela mea. Veniau să-mi anunţe că agentul poştii doria să vorbească cu mine. Mă grăbiţi de a merge la el şi găsiţi toţi ómenii mei reuniţi în birou. Nimeni nu se derangea pentru a mă saluta; agentul îmi adresă mai întâiu cuvântul.

— „Nu spuneaşi ieri, că ţi-ai perdut pungile de pistóle?“

— „Da,“ răspunsei.

— „Cam la trei miluri dela vizunia lui Morengo s'a găsit o păreche. Să fiă ale d-tale?“ întrebă el presintându-mi-le.

Erau ale mele; le apucaşi repede şi vîrîi mânilor în buzunare erau góle!

— „Atunci acésta e a d-tale,“ dîse agentul arătându-mi o hârtie deschisă.

Simţiam toţi ochii îndreptaţi asupra mea.

— „Da,“ strigaşi cu mânie. „Dar cine şti-a permis să deschidă acest bilet?“

— „Nimeni,“ răspunse unul din cei de faţă; „nu era sigilat.“

Îl desfăcuşi, şi cetii următoarele cuvinte scrise de aceeşi

mână, care scrisese strofele admirate ieri: „Complimente sincere dela Juanita Morengo.“

Agentul, vedînd emoţiunea, care se manifesta pe faţa mea, nu putu dîce decât:

— „Tóte acestea sunt prea surprîndetóre.“

Ochii mei rămăneauşi ţintîţi asupra hârtiei fatale; una după alta, întemplările din ajun treceau pe dinaintea mea. Îmi aduceam bine aminte de ceea ce dîsesse tatăl laudând îndemănarea fiicei sale întru maniarea arcanului; îmi aduceam aminte de mîna delicată, care atinsese faţa mea şi mă făcuse să respir o beutură amóritóre; mă gândiam la casa părăsită, la sacii spintecaţi, la lăşile sfărîmate.

În fine, ochii mei se turburară, genunchii mei se ciocniră unul de altul, inima mea se umflă încât credeam că pieptul era să mi se sfărîme; mă încecam

Totul se explica acum.

Eşînd din birou, pentru a respira mai comod, nu putuşi decât să îngân mecanice cuvintele pronunţate de agent:

— „Da, tó . . . te . . . a . . . ces . . . tea . . . sunt . . . prea . . . sur . . . prin . . . dē . . . tó . . . re!“

The Tally-Ho.

Suvenirul Rîuleţului.

E tu chi sa se mai
Ti soverai di me.

Metastasio.

Trecută fericire
Tu nu poţi reveni;
Dar dintr'a mea gândire,
Ca blîndă suvenir,
În veci nu vei peri.
L' acésta apă lină,
L' acest lîmpede-izvor,

Vorbiam pe lună plină
Cu dēnsa de amor.

Şi 'n óre de mistere
Când vântul adiea,
Simţiam că o putere
Mişca inima mea.

Trecută fericire
Tu nu poţi reveni,
Dar dintr'a mea gândire

În aste locuri, étă,
Şi-acum e pasul meu;
Privirea mea o cată
Dar nu ved chipul sēu.

S'a dus! . . şi 'ntreb în mine
Prin ce locuri va fi;

Ca blîndă suvenir
În veci nu vei peri.

O cat, deşi şciū bine
Că nu o pot găsi.

Oh! riū cu mers molatic
La tine când privesc,
Ađi trist şi singuratic
Prin amintiri trāesc.

I. Moşoiu.

Botanică populară română

de S. Fl. Marian.

V. Arinul.

Sunt două feluri de Arin şi anume: Arin negru (lat. *Alnus glutinosa*, germ. die gemeine Erle, Schwarzerle) şi Arin alb (lat. *Alnus incana*, germ. die weisse Erle).

Arinul negru este cel mai întrebuiţat la Români. Aşa din arin negru se fac „colaci la fântâni.“ Aceştia se pun ca fundament la zidul fântânilor şi, după cum se dîce, sunt fórte trainici, nu putrezesc nicî odată, ci ţin cât ţine fântâna sēu şi mai mult. Din acest arin se mai fac coveţi şi troci pentru porci, tot pentru că nu putreţesc de grabă. Unii Români feţesc mesele cu dēnsul ca şi cu lemn de Nuc (lat. *Juglans regia* L., germ. der gemeine Wallnussbaum).

Din cójă sēu scórtă de arin negru fac Români „cruşală“ sēu „cruşală¹⁾“, adică un fel de argăsélă cu care cruşesc, argăsesc, opincile când voesc să le îngurziască,

adică să le prepareze pentru ca să le pótă purta. Curşala sēu curşala o fac ei în modul următor: jupesc câtă cójă le trebuie pentru cruşirea unei părechii de opincii sēu şi mai multe, şi după ce o fierb bine în apă, o pun într'o covăţică ca să se recoréscă. Apoi aşedă opincile în covăţică şi peste dēnsele un bolovan sēu altă greutate ca să le cufunde, şi le lasă acolo până se cruşesc. Afară de scórtă şi apă nu se 'ntrebuiţeză alt-ceva la cruşitul opincilor. Opincile cruşite sēu curşite se fac roşii întunecate şi ţin mai mult decât cele necruşite.

Scórtă de arin negru o întrebuiţeză, mai cu sémă femeile, spre colorirea în negru a mantalelor, sumanelor şi a sculelor de lână şi torturilor de buci, ér bărbaţii coloréză cu dēnsa aţele dela opincii, care sunt făcute din pēr alb de capră¹⁾.

Buburuzele de arin negru sēu „arinele,“ după

¹⁾ Români dela munte dîc „cruşală“ şi a „cruşi“, érá cei dela ţeră „cruşală“ şi a „cruşi“.

¹⁾ Vedí despre acésta mai pe larg articolul nostru „Coloritul la Români“ în manuscris.

cum le numește o satiră populară asupra țiganilor, sunt și mai bune de colorit ca scórța. Colórea din acestea se face cu mult mai négră. Arinele se preparéză ca și scórța, și se întrebuintéză spre acela-și scop¹⁾.

Buburzele de arin negru se întrebuintéză și ca léc de „Cel-perit“ și de „orbalt“ (roșată). Spre scopul acesta se fierb la olaltă cu frunđa; apoi cel bolnav se spală cu zamă de-acésta pe unde-l dóre²⁾.

Scórța de arin negru încă o întrebuintéză Românii din Bucovina ca medicament. Décă de exemplu boii séu mai cu sémă oile bolesc de picióre din causă că s'aú tăiat séu s'aú rănit printre unghii de multă ședere în glód, atunci se vindecă la picióre mai de grabă și mai lesne cu crușalá de scórță de arin negru. Se fierbe adică într'un cãon mare o cantitate anumită de scórță de-acésta cu apă, ér zama se tórnă într'o trócă, unde se lasă să se recescă pușin. Atunci vitele bolnave se țin cu picióarele în crușala acésta ca să se crușască bine, apoi se légă la picióre și cu scórță fiértă, și așa în câte-va zile se vindecă; unele se tãmăduesc chiar până în trei zile³⁾.

Mai departe, uscând bine scórța de arin negru și pisându-o cum se cade, Românii presară cu făină de-acésta „bubele cele rele“, care îndată se potolesc și se vindecă⁴⁾.

Arinul alb nu se întrebuintéză la nimic.

Locul, unde cresc mulți arini, se numește „Ariniș“.

VI. Holera.

Înainte de anul 1821, după cum istorisesc cei mai mulți Români din Bucovina, nicăiri în acéstă țără nu se afla spinul, care se numește Holeră (lat. *Xanthium spinosum*, germ. *Spitzklette*). După anul 1821 însé, adică dela cea dintâi holeră, a venit acest spin în coșile boilor aduși din Besarabia și din Moldova, și de atunci încóce așa de tare s'a înmulțit în Bucovina, încât nu e nici un sat în care să nu dai peste densusul. Mai cu sémă pe sub garduri și pe marginile rîpelor și ale șanțurilor, unde se aruncă totfelul de gunóie, măturături și alte necurătenii, se află acuma o mulțime de acești spini.

Alții érá-și istorisesc că de odată cu holera cea dintâi din Bucovina s'a ivit ca din senin și spinul acesta, pe care mai nainte nimeni nu l-a văđut, nimeni nu l'a cunoscut. De aceea l'aú numit Românii „Holeră“ séu și „spinul holerei“.

Holera se întrebuintéză de cătră Românii din Bucovina ca medicament în contra bólei cu acest nume. Femeile în timp de holeră o smulg cu răđecină cu tot și fierbându-o într'o ólá cu apă, béu zama ce iese dint'ensa și afirmă că mulți se însănătoșéză. Alții érá-și fierbend mai multe răđecini de Holeră de-odată, și turnând apoi zama acésta într'o puțină, scaldă într'ensa pe cei bolnavi de holeră, cari îndată se și vindecă.

Mulți Români afirmă că în anul 1848, când holera a bântuit fórté tare Bucovina, numai cu zamă din spinul acesta aú scăpat de mórté.

Se ăice érá-și, că reutatea în ómenii cei bolnavi de

holeră e așa de uriciósă și împungétóre ca și ghimpii acestui spin¹⁾.

În timp de holeră e bine și să afumi casele cu acest spin, că-cí astfel tot réul se despártéză de dênsele și holera încă nu se póte apropia.

O altă plantă bună pentru afumat e și Tóiea (lat. *Aconitum napellus*, germ. *der echte Eisenhut*, *der blaue Sturmhut*), pentru că ea încă are darul de a depărta orí și ce réutate de case²⁾.

VII. Losnicióra.

Losnicióra, numită de cătră Românii din Banat „Iasnicior“³⁾ (lat. *Solanum dulcamara*, germ. *der kletternde Nachtschatten* oder *das Bittersüss*) e bună pentru femeii, mai cu sémă când aú să nască, apoi pentru „cés réu“, pentru vătématură și de scãldat copiii.

Móșa séu descântátórea, care voește să ușureze femeia bolnavă de naștere, se duce la o fântână și aduce apă ne'ncepută. Acéstă apă o tórnă într'o ólá, în care se află și o cantitate anumită de Losnicióra; apoi pune óla la foc ca să fiérbă înăđușit. După ce s'a înfierbentat apa, o scurge din ólá într'o strachină séu într'un păhar, și pune într'ensa pușină miere curată. Iea apoi un cuțit și dând cu densusul de trei orí în cruciș prin zama din strachină ăice:

Nu rage ca buhaii,	Pe apa cea tulburată,
Nu necheza ca caii,	N. N. să rămâie curată,
Nu te sgârci ca aricii,	Luminată,
Nu te sbate ca chiticii,	Cum e de D-đué lăsată;
De N. N. să nu gândești,	Ca argintul cel curat
Să te duci, să te prăpă-	Și strecurat.
dești	Dela mine descântecul
Pe pădurea cea uscată,	Dela Dumneđué lécul!

După ce a rostit cuvintele acestea, dá femeii bolnave să bea pușină zamă de Losnicióra descântată.

Se ăice că femeile bolnave se ușuréză prin acésta fórté mult. Și décă sunt cuprinse de „cés réu“, pe care-l capétă mai cu sémă din spaimă, îndată se vindecă și pot naște lesne.

Pentru cei ce aú „cés réu“, pun descântátóarele Losnicióra cu apă ne'ncepută să fiérbă bine la foc, apoi adaogă la zamă pușină miere curată și astfel o daú bolnavilor de „cés réu“ să o bea în trei zile de sec când se pișcă luna, adică când merge luna spre sfêșit. Când e lună nouă séu plină, atunci nu trebuie bėută, că-cí atunci cel bolnav mai tare se umple de réu. Bolnavii béu după ce se încheie trei luni, în trei zile de sec și anume: Lunia, Mercuria și Vinerea câte două păhare de zamă de acésta pe inima gólă, adică pe nemâncate.

Fiind-că, după cum crede poporul, césul réu e împreunat și cu vătématură, se întrebuintéză Losnicióra și în contra acesteí bóle. Spre scopul acesta, descântátórea iea vr'o câte-va rămurele de Losnicióra și le pune în rachiú descântând:

Nu rage ca buhaii,
Nu necheza ca caii,
Nu te sgârci ca aricii,
Nu te sbate ca chiticii...

¹⁾ Compus după spusa lui V. Ungurén din Ilișești, a Rucsan-dei Ienachievicí din Siretiú, și a altor Români și Românce.

²⁾ Dictat de M. Molociú.

³⁾ S. Manguica: De însemnătatea botaniceí româneșci publ. în „Familia“ anul X, Buda-Pesta 1874, pag. 586.

¹⁾ Dictat de Ermolaiú Ghiuța, Român din Ilișești.

²⁾ Com. de d-nul P. Ursul.

³⁾ Dictat de Erm. Ghiuța.

⁴⁾ Com. de P. Ursul.

Apoi din acest rachiū descântat dă să bea cel bolnav de vătămătură de trei ori pe ȃi și anume: diminēța, la amēȃi și sēra, ori în care ȃi, fiă de frupt sēu de sec, însē nu pe când se pișcă luna, cā-cī atunci nu e de folos.

Maī departe se 'ntrebuințēzā Losniciōra încā și ca lăutōre, pentru cā viȃele vătēmăturēi, care se estind pānā în vērful capulūi, spālāndu-se cu zamā de Losniciōrā se mōie și se vindecā.

În fine Losniciōra e bunā și pentru copii. Când aū Romāncele sã scalde copiii, pun Losniciōrā de cu sērā în apă ne'nceputā ca sã mocnēscā pe jāratic; ēr a dōua ȃi diminēța, încālȃind apa acēsta, scaldā într'ēnsa copiii, carii apoi cresc fōrte iute. Asemenea, când îi scaldā, mōie degetul cel mic în apă de acēsta și daū copiilor sã bea de trei ori¹⁾.

Din bubușluele Losniciōrēi fac Romāncele colōre galbinā, cu care colorēzā apoi scule de lānā și torturile de buci²⁾.

VIII. Barabula.

Barabula, numitā pe unele locuri și bandraburcā sēu cartofā (lat. *Solanum tuberosum* L. germ. die Kartoffel, Erdäpfelpflanze, Grundbirne) are la Romānii din Bucovina următōrea legendā:

A fost când a fost o fatā, care nici odatā nu vrea sã asculte de maica sa. Acēsta a blāstēmāt-o ȃicēnd:

„Fire-ai a draculūi sã fi!“ — Și totdēuna, când n'o asculta, fi spunea cuvintele acestea.

Dar' ēcā într'o ȃi vine dracul și luānd fata o duse acolo, unde locuia el, și a luat-o de muere.

Dupā nōuē lunī nāscu nevasta o copilā.

Dracul, cum e rēndul dracilor, se tot ducea de-acasā și pe cine-l intēlnea și putea îl indemna spre fapte rele.

Nevasta lui însē rēmānea singurā acasā și cāt e ȃi-lica de mare plāngea legānānd copila.

Într'o ȃi nimerind din întēmplare un vēmător pe-acolo și vēmându-o cā plānge, o întrebā:

— „Ce-ȃi este ȃie nevastā, cā plāngi așa de tare? și cum de te afli tu pe-aicea?“

Nevasta a început a plānge și maī tare, pentru cā de când o luase dracul dela pārinȃii sēi și o dusesse la dēnsul acasā, nu maī vēmuse fiinȃ de om. Apoi îi istorisi din fir în pēr tōtā viēta sa. În urmă îi ȃise:

— „Voinice! du-te de grabā de-aici, depārtēzā-te de pe-acest loc necurat, cā-cī simt cā-mi va veni îndatā bārbatul și de te-a afla aici are sã ne omōre pe amēndou!“

Dar încā nu sfērșise bine cuvintele acestea, când și sosi dracul și ȃise plin de mānie:

— „Acum te-am prins, netrebnicō, cu acest om nelegiuit! . . .“

Dar vēmătorul nu-l lāsā se vorbēscā multe, ci scoȃnd de grabā o sfōrā prinse pe dracul cu ea de grumaz, și îi ȃise:

— „Maī de grabā te-oiū omorī eū pe tine, împeliȃtule! . . . Cum ai cutezat tu a lua acēstā fatā cu trup cu tot dela pārinȃii sēi și-a ȃi-o ȃinea de muere? . . .“

Ērā dracul spāimēntat strigā:

— „Stāi, omule! nu mē omorī, cā-ȃi daū ȃie muerea acēsta dimpreună cu fiica sa!“

Atunci vēmătorul l'a lāsāt de grumaz și voi sã se depārtēze de-acolo împreună cu muerea și cu fiica acesteia.

Însē dracul, fi opri ȃicēndu-le:

— „Staȃi! . . . nu vēm depārtāȃi așa de grabā, cā dupā drept numai jumētate de copilā e a muerii mele, ēr cealaltā jumētate e a mea!“

Și rostind cuvintele acestea scōse de grabā un paloș și cāt ai clipi din ochi tāiā copila drept în dōuē din vērful capulūi în jos. Jumētate din copilā și-o luā sie-și, ēr cealaltā jumētate o dete vēmătorulūi ca sã se ducā cu dēnsa și cu maica sa unde vor voi.

Nevasta se topia de plāns, cā dracul i-a omorīt copila și și-a oprit jumētate dintr'ēnsa. Nici n'avea ce face, cā-cī ce s'a 'ntēmplat odatā nu putea sã se maī îndrepte.

Dupā ce sosi nevasta acasā la pārinȃii sēi, a îngropat jumētatea de copilā sub talpa ȃinterimulūi și locul unde a îngropat-o l'a numit „mormēntul morōiceii¹⁾“ pentru cā a fost de simbrā cu mamonul.

La cātā-va vreme s'a vēmȃt apoi pe mormēntul acesta resārind și crescēnd o buruēnā cu maī multe odrasle, pe care erau florī albe, vinete și roșii. Și sãpānd buruēna acēsta aflā cā din inima, plāmānele și maiul (ficatul) fetei s'aū fācut o mulȃime de barabule, unele ca ouēle de gāinā, altele maī mari, și gustāndu-le sã vēmā cum sunt, aflā cā-s bune de māncat. Decī luāndu-le le-aū numit „barabule“, pentru cā din „bucată“ de copilā aū crescut.

Vēmēnd dracul, ce lucru se fācu din jumētatea de copilā a nevestei sale, îngropā și el jumētatea lui, cugeȃnd cā și din aceea se va face așa ce-va.

Dar n'a fost, dupā cum a gāndit necuratul, cā-cī din jumētatea lui a crescut o buruēnā mare, cu frunȃe late și cu flōre māruntā, și când a cāutat în pāmēnt sã vēmā ce este, n'a aflat nimic.

Dracul, nēcājit peste mēsūrā, nu șcia ce sã facā cu frunȃele buruenei crescute. În urmă însē le strinse, le puse sã se usuce și apoi le dete unuia și altuia invēmāndu-i ca sã le fumeze. De-atunci apoi aū prins cei maī mulȃi omēni a fuma frunȃe de-acestea, care s'aū numit „tutun“, „titiun“ și „tabac“ (lat. *Nicotiana Tabacum* L. germ. der gemeine Tabac), pentru cā s'aū fācut din jumētatea de copilā a tatāluī.

Ēr nevasta, n'a maī supērat de aci înainte pe maica sa, ci a invēmȃt încā și pe alte fete, sã asculte de maicele lor, sã nu pāțēscā și ele ca dēnsa. Așa a rēmās apoi invēmȃturā din nēm în nēm și fricā de diavol pentru fetele neascultātōre de maicele lor²⁾.

Fiind cā barabulele, dupā cum aratā legenda acēsta, se trag din o parte de viȃă și sēmēnȃ de diavol, Romānii din ȃinutul Dornei nici când nu le 'ntrebuințēzā ca bucate la ospētele lor publice, cum sunt bunā ōrā: Cumētriile, Colācimele, nunȃile, comāndārile și nici odatā nu le daū de sufletul morȃilor³⁾.

Barabulele se 'ntrebuințēzā de cātrā Romāni nu

¹⁾ Romānii aū datinā de-a îngropa copiii cei pierduȃi' adicā nāscuȃi fārā de vreme, și pe cei nebotēzaȃi totdēuna într'o margine sēu într'un cot al ȃinterimulūi alătura cu gardul acestuia. Aceșȃi copii se numesc în genere „Moroi“.

²⁾ Acēstā legendā, culēsā din Cāndreni, mi-a împārtāșit-o d-nul P. Ursul.

³⁾ Com. de d-nul P. Ursul, — și alȃi Romāni.

¹⁾ Pānā aici compus dupā spusa lui M. Molociū.

²⁾ Dupā spusa C. Ţurcan.

numai ca nutremânt pentru sine și pentru vite, ci și ca medicament. Așa, decă cine-va are gâlci, frige o barabulă, apoi o turtește și-o pune la gâlci și așa se vindecă. Decă cine-va se arde, se frige, se se opărește, rade una se se mai multe barabule pe-o rădětore; acéstă răsură, punându-se pe partea arsă, friptă se se opărită, îndată trage focul afară. Când îl dore pe cine-va capul se lęgă cu felii de barabulă. Când are cine-va vre-o bubă

rėtųciósă pe trup încă se lęgă cu barabule rase, cu care apoi se vindecă¹⁾.

Vițele de barabulă se mai numesc în limba poporului și „bâle“ sing. „bâlă“ și „beldii“ sing. „beldie“. Eră ogorul, pe care sunt semenate barabulele, se numește „barabuliște“.

¹⁾ Datina Românilor din cele mai multe comune din Bucovina.

C i d

după romane spaniole compus de **Johann Gottfried de Herder**, tradus verbal în metrul original de **Vasile Mihail Lazar**.

Cid sub Alfonso VI, Bravul.

XXXVII.

„Sburați soli fidelii în grabă
La Alfonso, al meu frate!“
Dise Uraca. „El își uită
La Toledo de norocul,
Care nu-și uită de el.
„Dușmani nu mai sunt, să-și spuneți,
Că-al se se frate Don Garzia
A intrat din închisore
În mormântul strămoșesc;
Spuneți-i că Asturiani,
Castiliani, Leonesii
Îl aștept să-l facă rege,
Ca și sora pe-al se se frate;
Spuneți-i și 'n grab veniți.“ —

„Ce să fac?“ răspunde-Alfonso,
„Ali Maimon, Saracenul
Bun, mi-a făcut numai bine.
Cum te porți cu esilatul,
Tot așa te porți cu-un rege?
Decă place noua-mi stare
Maurilor, șciă cerul;
Una se se că mi-e de lipsă:
Ca să fug pe sub ascuns.“ —

„În arcada-acestor ziduri
Este-un loc,“ răspunde solul,
„Nóptea bun de coborît.
Pe cai cu potcove 'ntorse
Lesne vom scăpa de-aici.“
După ce sosi 'n Zamora
Merse Alfonso 'n adunarea
Din Burgos, care-î vorbi:
„Astădi ești moștén de tóte
Tronurile lui Fernando,
După voia tuturor.
Însé fără să te superi,
Ađi îți cerem jurământul:
Că la mórtea lui Don Sancho
N'avuși parte nici odată,
Nici direct, nici indirect.
Acest jurământ în tótă
Forma cerem să-l rostești,
Și prin doui-spre-dece nobili
Dintre-ai tei să-l întărești.“ —

„Voea să vi se 'mplinescă“
Dise-Alfonso, „mâni jura-voi
În biserica Gadeei
La Altarul ei cel sânt.
Ađi ași vrea să se șciă atăta:
Care dintre voi gândește
Să-mi primescă jurământul.“ —

„Eü,“ răspunde Cid. —

„Dar șciți tu,
Don Rodrigo, că tu mâne
Îmi vei fi mie supus?“ —

„Încă nu, dar voiü gândi eü,
Rege, când îmi vei fi domn.“

XXXVIII.

Regele la al Gadeei
Sânt altar plecând genunchii
Pune mâna pe-Evangeliu
Pe-un lăcat de fier și-o vérgă
Cu cleiü, și descoperindu-și
Capul, astfel își așteptă
Jurământul dela Cid.
Era grósnic jurământul,
Grósnic să-l audă omul,
Mult mai strașnic să-l rostești:

„Omorît să fiü de omul
Cel mai laș și miserabil,
Ca Don Sancho de Bellido.
Négră-mi fiă pomenirea,
Inima să mi se smulgă
Printre cóstele de-a stânga
Și s'o 'nghiți cu gura mea,
Decă nu spun adevărul,
Că la mórtea lui Don Sancho
Eü, cu voe, svat, se se șciire
N'am luat cea mai mică parte.“ —
„Di Amin!“ îi strigă Cid.

Astfel pân de-a treia óra
Repețește Don Alfonso
Jurământul ce-î cereaü.
„Di Amin!“ îi strigă Cid.

Neclintit, cu ochi de flacări,
De mânia-ardënd ca focul
Se uită 'n sfērșit Alfonso
După jurământ la Cid.

XXXIX.

„Fi precaut de ađi încolo —
Cătră tin' vorbesc acuma,
Don Rodrigo de Bivar —
Tremură de jurământul,
Cu care tu m'ai rușinat!
Vérga cea cu cleiü, lăcatul,

Mi-au fost marturi de ocară,
Nu — cum diți — de jurământ.
Îți dau svat, ca de-ađi încolo
Că-ți sunt rege să nu-ți uiți.

„De ești brav, atunci arată
Că poți fi și fără patimi;
Un vasal smerit să fiă
Chiar și-atunci, când are drept.
Decă-aréți bravură 'n luptă
Și îți capul sus, la curte
Ține-l cu atât mai jos.
Cu cuvintele-ți iea limba
Meritul de jumătate
Căștigat de braț cu greu.

„Ai vorbit cu mult prea multe
Prea de tot te-ai sumeșit;
Dar — sub tatăl meu servit-ai
Că-ci de nu — ór ce-ai mai diș?

„Dintr'un om mișel să-mi vină
Mórtea? numa-a cel cutézá,
Nu cel nobil, să-și rădice
Mâna-asupra regelui.

„Deci pentru purtarea-ți slabă
Și ca să 'nveți umilință,
Te esil din a mea țera,
Don Rodrigo, pe un an.“ —

„Eü îmi iaü de-odată patru,“
Dise Cid, „cu-atât mai bine
Că-ci regele îmi comandă
Curtea să i-o părăsesc.“

Fără să-și sărute mâna
Plécă Cid dela Alfonso;
Toți bărbații cei trei sute,
Toți cu lăncile-ascuțite
Și cu guri de lup pe scuturi,
Se depart acum cu el.

XL.

Diminéta pe la de ce
Fetele-și găti Ximena,
Dona Sol și Dona Elvira
Care 'n lume n'aveaü sémén.

Capul mândru li-l chitește,
Le dá haine de in fine
Cu metasă chindisite
De-a Ximenei mână chiar.

Servitorii și-i îmbracă
În costum de sərbătore,
Că-cî prin el stăpânii starea
Și-avuția-și dovedesc.

Astfel le găti Ximena
Și infantei le trâmise,
Ce doria ca să le vedă;
Însă ea rămâne-acasă,
Că-alui Cid nevastă-ascultă
De-al bărbatului cuvânt.

El voia să-i fiă rangul
Celor de rënd spre plăcere,
Er de cei mari respectat.
Cele mai sêlbatici inimi
Astfel de copii le mișcă
Și 'ndulcesc pe privitor.
Ochiu-infantei lăcrimază
La a fetelor zimbire.
Nu știi, decă le iubeșce,
Séu urășce, — aci le 'mpinge
Supêrată, — aci le chiamă
Cătră sine ér cu drag.
Mai le 'necă cu săruturi
Și oftéză când priveșce
Mai adânc în ochii lor,
Le numeșce-aci copiii
Cei mai drăgălași din lume,
Află-apoi că-acea trăsura
Strică tipul tatălui.

Le strămută-apoi chitela,
Par că mâna ei o-ar face
Mai frumôsă. Câte gânduri
Se ivesc în al infantei
Suflet, fără voea ei!

„Ale cui sunt aste fete?“
Dice-Alfonso. — „Ale unui
Èsilat ostaș, pe care
Tot creștinul îl doreșce.

„Maurii toți doresc să-l șciă
Chiar la marginile lumei.
Spun, că Cid lășce spaimă
Prin cetăți; și veđi copiii
Cât de blândi sunt mititei,
Nu ca el, îngrozitor.“ —
„Fetelor,“ zimbi Alfonso
„Cereți ceva, ce-ați dori voi?“ —
„Sănătate, mare rege,
Îți dorim,“ dic anêndouê. —
„Audi?“ dise Dona Uraca,
„Dic să chiami pe tata éraš
Îndêret.“ —

„Audi eú,“ dise
Don Alfonso, „că Uraca
Pe-esilat îl mai iubeșce
Puçintel.“ — Ba-ți jur, o rege,
Că-l urăsc din inimă.“ —
„Ai de grige,“ dise Alfonso,
„Ca să nu-l iubeșci din multă
Ură până să-l adori.“

XLI.

Într'o ți ținea Alfonso
În biserica Sânt-Petru
De Cardena, după misă,
Svat cu Cid Campeador.

Planuri despre cucerirea
Țerilor, pe care-un rege
Gotic le perdu odată,
Pe care greú l'acusă-amorul,
Însé tot amorul l'értă —
Planuri dar de cucerire
Îi propune Don Alfonso
Ducelui, care-î răspunde
Liniștit:

„Nu este, rege,
Cucerirea 'ntăiul lucru;
A păstra căștigurile
Este lucrul cel mai greú.
Tu ești nou încă pe tronu-ți,
Sceptrul têu e încă verde;
Să-ți asigurî tronul, rege,
Asta e chiamarea ta.
Mai curênd se mișcă tronul
Când un rege nu-î pe el.“

Pentru rege îi răspunde
Lui abatele Bermudes:
„Dór ești obosit de lupte,
Cid, de ești atât te pacinic?
Séu ți-a dat nevasta svaturî?
Bine, ca să 'nveți mai multe,
Du-te éraš la Bivar.
Mai sunt duci ca Cid în Spania
Pentru-aleșii sêi ostași.“ —

„Ți-urlaš reverenda, frate,“
Dise Cid. — „La-altar, o duce,
Șciú să port eú reverenda
Chiar ca óre-când stindardul
În rêsboiú, și decă regii
Maurici nu-s învinși de mine,
Am copii ce-o fac în locu-mi,
Și sunt harnic, ca să împinten
Încă-un cal.“ —

„Dór pentru fugă
Să-l împinteni?“ dise Cid. —

„Stău să cred și eú“ rêsponse
Don Alfonso 'ntrerupêndu-î,
„Că nu frica, ci amorul
Așa pacinic te-a făcut.“ —

„Nici una și nici cealaltă,
Dómne, alt tip de femeia
Decât astă Tizonadă!)
Lângă min' nu s'a veđut.“ —

„Cid, tu porți în tine patimi,
De cari pietrile se miră;
N'ai vrea dór ca și altarul
Să-l prefaci în câmp de luptă
Dintr'o causă de nimic!“ —

„Dómne, mi-e nesuferibil,“
Îi rêsponse bravul duce,
„Că-un bărbat, ce are 'n haine
Pete de oleiú destule,
Dar de sânge nici un strop,
Că-acest om fără rușine
Mai vorbeșce despre lupte
Regelui și ducelui.
În biserica-î e locul,
E dator ca să se róge
Pentru-aceia ce se bat.“

Ar fi fost mai bine, brave
Cid, decă pe Saraceni

) Spada lui Cid.

Toți i-ai fi hulit, în locul
Reverendei abateșci! —

XLII.

(Regele vorbeșce.)

„Decă șcii să te rădicî tu
Numai prin a mea putere,
Cavaliere de Bivar,
Atunci înzadar aștepți tu
Mai departe 'n felul ăsta
Calea ta spre firmament.

„Cerbicia ta-î grozavă;
S'ar cadea 'ngenunchi să-mi stee
Toți ce sunt sumeți ca tine,
Capul să-ți goleșci, a cărui
Sumeția-o dovediseși
Și urita lui pornelă, —
Multă-ți gloriă, — din destul.

„Ce 'ntreprindere mărêță
Te-a ținut de astă érnă
Depărtat de curtea mea?
Pentru ce porți tu, un nobil,
Și născut ca om de curte
Pêr și barbă, precum pôrtă
Eremitii din deșert?
La 'ntrebarea asta șciú eú,
Că nimic nu-mi vei rêsponde;
Dar, că fățării se află
Multe feluri, încă șciú.

„Și-apoi chiar de mi-ai rêsponde
Că un duce n'are vreme,
Nici nevoe-a se găti,
Lértă-mi și mie-o 'ntrebare:
Pentru ce mi-ai resturnat tu
Planul meú, destăinuindu-l,
Șcii colo la Alcalá?

„Am dușmani,“ îmi vei rêsponde
Cel mai bun vorbeșce astfel,
Dar așa și cel mai slab.
Inamic, ți-o pot eú spune,
Ai destui, amici nici unul,
Și-apoi șcii că fără prietenî,
De-ai fi cel mai brav din lume,
Ești netrebnic și-urgisit.

„Pe la graniți se vorbeșce
Că se tem de tine Maurii
Alții te iubesc, toți însé
Ți se 'nchin ca unui deú.
Fă-î atunci să ți se 'nchine,
Chiar în contra mea să fiă;
Unul, cărui nu ești prieten,
Ali Maimon din Toledo,
Mi-este mie-amic și soț.

„După-a frate-meú fatală
Mórte toți îmi sărutară
Mâna, numai tu Cid nu;
M'ai silit să jur, din contra,
M'ai hulit cu jurământul
Pe-evangeliú și pe vérga
Cea cu cleiú și pe lăcat.

„Te-ai purtat sumeț atuncea,
Dar uita-ți-vei sumeția
Când ți-oiú spune ce atuncea
Mulți diceau, că pe Bellido,
Vîndêtorul, să-l apuce

Cid putea și să-l omóre,
Timp ar fi avut destul!
N'a făcut că-cî totdeuna
Face Cid numai ce vrea.

„N'a gândit dintr'ai mei nimeni,
Nici bărbat, nice femeia,
Numai Cid, că e la mortea
Frate-meu ași fi părtaș.
Toți diceau, că mortea cerul
I-a trâmîs, nevrînd s'asculte
De-ale tată-său cuvinte,
Numai Cid mă bănuia.

„Din acestea și-alte cauze
Te esil a două oră
Din întregul meu imperiu
Și-ți confisc averea totă
Și-a cui parte va să fiă
Juriul meu va hotări.
Apoi îți opresc la tôte,
Câte ți-am vorbit, răspunsul.“

Astfel, îndemnat de ómeni
Răi, vorbise Don Alfonso
Cătră gloria și modelul
Vitejiei, cătră Cid.

XLIII.

(Cid răspunde.)

„Că să-ți răspund, o rege;
Că-cî și am la ce-ți răspunde,
Cine-mi pôte-opri răspunsul
Nu cunosc decât pe unul,
Dumnezeu! dar el e 'n ceruri,
Bravul nu cunoșce frica;
Dar nevinovatul pîere
Nevorbind la timpul său.

„Când s'ar nimici onórea
Prin cuvinte, era mai bine,
De 'nfigea în min' pumnalul,
Decât să vorbești așa.
Însă legea te insultă,
Er nu regii. Tu pe mine
Nu poți să mă vatemî, rege,
Mai mult decât cel mai slab.

„Eă să-mi plec genunchii ție?
Ca un slav? De și nu-mi trebui
Brațul tău spre-a mea 'nălțare,
Nici al altui, decât ăsta,
Și acesta-i brațul meu.

„Să s'acopere de tine
Ce-i ce-ți lingușesc, fac bine;
Sci-voiu și eă să m'acoper,
Eă, ce 'n veci n'am lingușit.

„Pentru ce n'am fost la curte,
Câte la 'ncheierea păcei
Ți-am făcut, la Alcalá,
Nu-ți mai spun, că cin' nu simte
Fapta ce-l îndatoréză
Înzadar i-o deslușești,
Ba i-o ștergi din sîn cu totul
Decă-i mai vorbești de ea.

„Să te bucuri, Don Alfonso,
Că lui Cid se 'nchină Maurii,
Că-cî pierdînd de dînsul stîma,
De tine frica și-a pierdut.

„Buna-ți inimă, o rege,
Ar fi să-ți aducă-aminte
Binele ce ți-am făcut.
De-ași fi vrut pe tron, o rege,
Să te vîd fără onóre
Și desprețuit, atuncea
Nu ți-ași fi spălat onórea
Nici prin dîsul jurămînt.

„Cine-mi spune de Bellido
Pôte-adînce să mă mîhnescă,
Dar să mă insulte nu.
L'ași fi prins eă se 'ntelege
Decă-ași fi avut și pîntenî —
Ah! în casuri de-astea geme
Cel mai nobil și mai brav;
Cunoscînd greșela simte
Vina cu atît mai greu.

„În sfîrșit, jertfindu-mi starea
În serviciul tău, o rege,
Închinîndu-ți ție totul
Ce-am agonisit cu arma,
Ce vrei, Dómne, să-mi mai iei?
Nici tu, și nici ai tei svecnici
Pot lua ceva din nimic.

„Dar de-acum încolo, rege,
De-ați încolo căștiga-voiu
Pentru min'. nu pentru tin'.
Nu din pricina poruncei,
Ci mîhnit de-aceste vorbe
Ce mi-ai dîs, mă depărtez,
Numa-un laș atari cuvinte
Dela rege-ar suferi!

„Sînta maică să-ți ajute,
Armele să-ți fericescă,
Ca să nu gîndești, o rege,
La o spadă ce-ți lipsește.“
Chiar aceste vorbe dîse
Cătră rege Cid, 'nainte
De-a pleca el în esil.

XLIV.

„Tu ingrât și crude rege,
Tu ingrate Don Alfonso!“
Astfel îl muștra Ximena
În castelul de Bivar.

„Mie-mi stă să-ți fac muștrare,
Numai sufletul femeiei
Spune cîte simte el.

„Văi și-amar îți va aduce
Hula 'n Cidul meu isbită,
Ce e drept, cu vorbe numai,
Altfel nu puteai; cu spada
Numai soțul meu vorbește;
N'ar fi stat ea neatînsă,
N'ar fi stat în tîc, rege,
Decă-ai fi tu cavalier.

„Îl esilî — ce 'nchipuire!
Pretutîndî în esilî
Cid își face-o patriă.
Faci ca pîsma să-l sfășie,
Dar își va toci ea dinții,
Cid e-acoperit cu-oțel.
De-a lui spadă te lipsești tu?
Bine, o vei dori odată,
Chiar în lupta cea dîntăiu.
Omul binele-l dorește
Numa-atunci când l'a pierdut.

„De ce cređi că se căieșce?
Se căieșce pôte numai
Că-și făcu dușmani de dragul
Amiciției regești.
Neputinței lor s'ajute
S'a făcut îngrozitor.
Numai să-ți mărescă țera
Făcu tot cât a făcut.
Fără el cu-ale Asturiei
Sterpe stînci ai fi rîmas.

„Dar în ce mod ți-a servit el!
De făcea și el ca bravii
Dela curte, cari te nălță
Și mințind îți lingușesc,
Ți-ar plăcea de el și-acuma
Și de daruri l'ai umplea;
Însă mîna lui, ști bine,
Da mai mult decât lua. —
Pe ingrații regi nimica
Nu-i sugrumă și-i apasă
Ca nobleța ce le-arată
Lor vasalii generoși! —
Du-te, du-te, Don Alfonso,
Góna asta vor simți-o
Toți trîndavii dela curte
Ce-i grozavi — nu pentru Mauri
Ci pentru bărbații nobili
Ale căror femei dînsii
Le 'nșelă ca cerbi tineri,
Cînd bărbații cad în luptă
Pentru-onóre și amor.

„Văi și-amar de tine, rege!
Lîngă drept nici cînd în lume
Grația nu s'a vîdît.
Tu 'ntre cîni te afli astăzi
Cari-ți lingușesc, dar mîne,
La întăia opîntire,
Năvîlînd te-or sfășia.
Astfel de amici aă regii,
Cari-orbiți de lingușire
Judecata și-a pierdut.“

Astfel a lui Cid nevastă
Cuvînta, cînd lacrimile
Tonul plîngerilor sale
Nu i-l năbușiau în sîn.

XLV.

Voind bunul Cid, eroul —
Pe car' Dumnezeu să-l ție
El cu totă-a lui putere —
Voind el acum să plece
Cu Ximena și copiii,
Tótă-averea lui și-o află
Înghîțită de rîsbóie,
N'a găsit un maravedi
Să-și plătescă drumul său.

Hyacinthele frumoșe,
Pe cari marelui Cid regii
Maurici i le dăruiră,
Soțului Dona Ximena
I le pune 'n mână-acuma
Ca să le prefacă 'n bani.

Dona Sol și Dona Elvira,
Drăgălașele fetițe,
Audiînd că vreu să vîndă
Mândra, splendida podóbă,
Grele-oftări eșiau din pieptul

Inocentelor copile:
„Juvaerurile mândre
Să le dați în schimb pe bani!“—

„Nu sunt,“ țise Cid, „copiii
Ca și regii, cari suspină
Numai după ce străluce?
Pe copii, femei și principii
Chiar din cauza slăbiciunei
Mai vârtos fi prețuim;
Că-cî a cede slăbiciunei
Sunt datorî ceî tari. Ximeno,
Să lăsăm după copii.“ —

„Și decorul ne rămâne?“
Strig copilele voiose,
Cari, deși fugeau de barbă,
De grumazul lui s'acață
Și din inimă-l sărut.

Doi ovrei chîmă la sine
Și-aședîndu-î după masă
Cid cu multe ceremonii,
Cere-o miă bani de aur
Și le pune ipotecă
Două serinuri mari și pline,
Cum țicea, de-argintăria,
Însă sub condițiunea
Ca să le deschidă numai
După-un an și-anume atuncea
Să-și oprască ei copriusul
Decă nu le va plăti.

Mai securi de-alesul nume
Al lui Cid decât de scrinuri,
Dăndu-î împrejur-tăiații
Aurul cerut plecară,
Luând însă scrinurile
Pe cari Cid în strimtorare
Cu nesip le-a fost umplut.

S'a căit dór Cid de asta?
Nici de cum! el o făcuse
Rezimat pe-al său noroc.
„La biserică Ximeno!
Să 'nchinăm drapel și arme
Ajutorului ceresc!“

XLVI.

Pentru Cid se cântă-o misă
De cătră preoți și-ostași,
Sânta taină se salută
Prin fanfare și trompete;
Tobe sună și cimbale
Cât tresaltă sânta boltă,
Sufletul celor trei-sute
De ostași ne'nfrânți se umple
De o nouă 'nsuflețire
Pentru luptele cu Maurii,
Maurii din Valencia.

După-a stégului sântire
Cid cu mâna sa-l rădică
Și vorbește: „biet stindard
Al unui gonit și sërman
Castilian! cu ajutorul,
Care ađi din cer îți vine,
Îți lipsește stima Spaniei,
Pe care-eu ți-o prorocesc.“

Cu acestea desvêleşce
Stégul și-l resfiră 'n aer:
„Însoțit vei fi de glorii

Pân alături vei ajunge
Cu-ale regelui stindarde.
Don Alfonso, Don Alfonso!
Tu la cântul de sirene
Dormi, desastre te-amenință
Decă nu te-î deștepta!

„Nu-e așa, ostași?“ le țice,
„Noi suntem deștepți; onóre
N'am avea de-am mai petrece
Între ómenii netrebnici.
Meritul și-onórea și-afla
Preț numai la locul lor.

„Legănat de voci sirenici
Dórmă-acolo bravul rege,
Să ne folosim de-adâncu-î
Somn, pe cei rîi îngrozindu-î
Și din depărtare chiar.

„Pe cei rîi nimic nu-î arde
Ca isbânda câștigată
De cei urgisiți de ei.
Mii de inimi bune-oftézá
Tainic, de mișei lovite;
Fericiti carii-au privilegiul
Ca și noi să-î de-mascheze
Înainte lumii 'ntregi!“

„Flutură, stindarde nobil,
Cu mândria, fi scăparea
Victimelor celor rîi!“

Acum plécă jos stindardul;
„Bravi ostași și-amici,“ le țice,
„Chiar și rîșbunarea dréptă
A vasalului apare
Contra regelui rescólă,
Atentat nelegiuit.

„A 'nghiți insulta este
Semnul sufletelor 'nalte,
Cât de aspru o-ar simți.
De mi-ar fi de rîșbunare
N'ar scăpa de min' dușmanii
Pân' la cer i-ași urmări.

„Iei, ostași, în locuința
Sântă-a păcii și-a iubirei
Suflu 'n vînturi cea din urmă
Conșciința de insultă.
Orî ce gând de rîșbunare
Vînturile să-l răpéscă;
Armele, ce ađi pe séma
Mea le ieú, vor fi purtate
Pentru legea creștinescă
Și pentru Castilia.
De-am putere 'mplânt stindardul
Pe Taledo, și ținutul
Câștigat „Castilia nouă“
Se va țice 'n viitor.

„Dar fiind că ne lipsește
Pân atunci adăpostire
Cată să luăm în grabă
Vrun castel măi mic. Acela,
Căruî nu i-ajunge-onórea,
Părăsésca-al meu drapel.“

Acum naltă ér stindardul:
„Flutură, stindarde nobil,
Resfirându-te prin aer!
Sunați cornuri, clarinete,

Tobelor, al vostru sunet
Intrunit să sparie numai
Pe cei slabi și rîi și clica
Fariseilor vicleni!“

XLVII.

Regii vréu să-și vadă servii
Numa 'n locul lor, pe-acea,
Cari de-asupra ies i-apasă,
Cum apasă și cocheta
Cu dispreț și cu mândria
Pe acel ce nu se face
Spre plăcerea ei de rîs,
Séu ca marii ței, ce cruță
Numai papura cea crudă
Cu-al lor tunet furios.

De-a lui Cid plecare mândră
Auđind și Don Alfonso
Dice astfel în mijlocul
Curții sale: „astăđi plécă
De sub stégurile noastre
Cel măi brav din cavalerii
Ce cu Maurii s'au luptat.

„De i-a și fost libertatea
Câte-odată fără margini,
Lui putea să i se ierte
Pentru-amorul și credința,
Pe cari el în totdeuna
Casei noastre le-a păstrat.

„Acum plécă pentru mult timp,
Ca un om de rënd; pe densusul
Mii de inimi l'nsocesc.
Dar ce pierde el cu curtea
Unde-el nu era nimica?
Singur al său nume-î face
Altă curte, 'n care-e totul.
Decă-o petró 'naltă cade
Din castel, curénd s'or pierde
Alte petri 'n urma ei.

„Regii n'au nici când odihnă,
Car' de car' le cere spada;
Și de tóte-un rege cată
Judecând să-și dee sémă! —
Decă 'ntregei curți i-ași spune
Că pe voi pe toți vé 'ntrece
Cid, lipsi-v'ași de plăcerea
Esilărei lui, și-ați țice
Că vé fac vro bănuială,
Séu ați țice: „năluciri sunt
Aste de-ale regilor.“

„Suma: Cid, întăiul duce,
Nobil, pe-a onórei culme,
Credincios, vitez, cu minte, —
Ce-avea dela Domn s'astepte
Nevoind să i se 'nchine?
Deci rămână-așa cum e;
Ca să țică și străinii —
Băgați bine toți de sémă! —
Ca să țică și străinii,
Că de-a regelui Alfonso
Judecată nu scăpară
Din vasali nici însuși Cid.“

XLVIII.

Cid e pregătit de luptă.
Presimțind că ce voiește,

Se jur Maurii pe Mahoma.
Că pe Cid îl vătămase
Se căiește Don Alfonso,
Însă Cid stă ađi sub arme,
Plécă spre Valencia.

Cid e pregătit de luptă.
Rézimat pe spadă 'n urmă
El vorbește cu Ximena;
Babieța mușcă frêul
Așteptându-și călărețul
Er stindardele l'astéptă
Sus în aer fâlfâind.

„Pentru ce plângi tu, Ximeno;
Așa slab ne este-amorul
Încât scurta despărțire
Să n'o pótă suferi?
Dator este ori-ce nobil
Suveranului serviciuri;
Celor drepti din datoriă,
Er ingraților în dar.

„Tu din ném ai cap și fire,
Fiica unui ném eroic
Și nevastă de ostaș,
Uită-ți frica femeiescă,
Tu Ximeno, în lipsa mea.

„Folosește tot minutul
Dilei chindisind, cosênd;
Séra cântă cu copiii,
Er spre-a casei întocmire
Te deșteptă din ȃiori.

„Ca un fel de desfătare
Iți las grigea pentru turme,
Pentru lână, pentru paseri.
Să nu stai nici când, Ximeno,

Lucru-e balsam pentru sânge
Și-al virtuților isvor.

„Până voiți veni ascunde-ți
Hainele de sêrbătore,
Nu dór ca să-mi plací atuncea,
Ci spre-a mea onóre. Simplu
O femeia să se 'mbrace
În lipsa bărbatului.

„Fetele — de foc departe
Ca fuiorul, dar primejdia
Fetele să n'o 'ntelégă
Când voiești s'o depărtezi.
Las' să dormă lângă tine,
Er în câmp tu nici odată
Fără tin' să nu le lași.
Fetele făr' a lor mamă
Sunt ca mieii fără păstor.

„Fi cu cei din casă demnă,
Cu femeile vorbitóre
Cu străinii fi modestă,
Cătră tin' și cătră fete
Aspră și nelăsătóre.
Nici celei mai bune-amice
Să n'arêți a mea scrisóre
Precum eú nici unui prietin
Pe-ale tale nu le-arêt,
Că-cí e fragedă și-intimă
Legătura dintre soți.

„Omul nu-și câștigă stimă
Nici odată când trădează
Tot ce are 'n casa sa.
O femeia prea limbută
Bagă pe bărbat în vorbă
Și se face și de ris;
Numa-o casă respectată
Póte crește și 'nflori.

„Er de-ți cade greú vr'odată
Ca să nu-mi trădezi scrisórea —
Că-cí e greú s'ascunđi o veste
Bună și 'mbucurátóre —
Fetelor le-o 'mpărtaşește
Ca să 'nvețe-a fi discrete,
Că-cí, ca tată-sêú să placă,
Șciú că sigur vor tăcea.

„Svat dela bărbat să nu ceri,
Să gândești la svatul, care
Eú ți-ași da, și-așa să faci
Er în casuri grele scie-mi!
Péna, inima și spada-mi
Ele 'n veci nu te-or lása.

„Dóuê-deci de maravedis
Și doui ai pe tótă ȃiua.
Ține-te de ei! nobleța
De ném bun să nu păstreze
Dar nici să nu risipe.
Când ai lipsă de parale
Veđi de-mi spune numai mie.
Servii amanet să nu-i pui
Nici odată; împrumută
Banii mai bin' pe-al meu cuvênt,

„Pe cuvêntul meu, Ximeno,
Cumcă-e neclintit ca cerul
Și sigur cu toții-o șciú.
Cum mă bat eú pentru alții
Crede, s' or osteni și-alții
Bucuros și pentru noi.

„Un sărut și-apoi adio!
Numai unul, că-cí din lupte
Nici cu unul nu m'ntore.
Fi cu Dumneđeú, Ximeno!
Aid'! să nu ȃică ostășii
Că staú ca un mire-aici.“

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Viéța poporului român¹⁾

de Oreste Dlujanschi.

(Continuare.)

h) Gătirea la cununie.

A dóua ȃi, adică duminică diminéță, pe când întră popa 'n biserică, se gătește atât mirele cât și mirésa. Ei se 'mbracă cu schimburile și se 'mpopoțoneză ca să fiă mândrii, că-cí astăđi au se dea ochii cu lumea. — Mirele încalță cisme (ciobóte) negri, ér mirésa galbine; — pe unele locuri cisme negre séú papuci; ba uneori și opinci. —

Apoi îmbracă pieptare și peste ele cojóce cu mițe; dar pe ici pe colea veđi miresele și cu cațaveici cu blană de vulpe; atunci în loc de catrințe séú zadii, au fotă séú fuste, după cum le dá mâna.

Până la cap se 'mbracă mirésa singură. Capul însé îi face necaz. Vrea și ea să fiă odată mai mândră; de aceea o pieptênă alta. Acésta îi împletește cođile, și-i pune prin capetele lor flori de grădină cu cordeluțe bătétóre la ochi.

— Cođile le strînge la olaltă rotund, séú le lasă pe spate. Deasupra pèrului pieptenat vine petéla cu flori de dughénă; dar de când s'au luat și Români după moda lumii, mai pun încă și vèlul, — numit de ei „Schleier“, care atêrnă de pe cap până la pământ, formând astfel dóuê aripi, ca când ar vrea să sbóre. — Și cum n'ar sbura, dar nu cu trupul, ci cu gândul. Când se vede mirésa aședată în mijlocul casei pe un scaun cu perină, atunci drept că nici n'ar și pe ce lume e, de n'ar trezi-o băbuca cea bêtână, care aduce o cépă frântă și i-o dá pe la ochi, ca să plângă nițel.

Plânsul acesta însemnéză, că mirésa nu trebuie să fiă tot veselă precum a fost pân' acuma, ci să gândească și la nevoile vieței, care de multe ori o vor face să verse șiróe de lacrimi.

Pe când se îmbracă tinerii, fiă-care la casa sa, se gătesc și căruțele séú carele, care au să ducă nuntași la biserică. Căruțele au câte doui cai, ér carele câte patru boi. Mi s'a spus, că mai nainte fiă-care cal séú bou avea câte o năframă la urechi, astăđi însé se află numai o năframă la fiă-care căruță. Acéstă năframă se légă de capețala calului, séú de córnela boului. Năframă cu ciucuri încă se vèd pe unele locuri, dar mai ales prin Transilvania, Timi-

¹⁾ D-nul S. Fl. Marian, zelosul nostru colaborator, ne trâmte un vechiú manuscript al séú, din care după cum ne scria dènsul se află o copié la un student din Sucéva. Am găsit, că partea relativă la nunți din articolul J-lui Dlujanschi sémênă fórté mult cu acel manuscript needit. Decí sistăm publicarea obiceiurilor dela nunți convocând pe d-nul Dlujanschi să esplice acel fact ciudat. Până când nu vom avea acéstă esplicare, nu vom publica din „Viéța pop. rom.“ nici alte obiceiuri, care nu se referesc la nunți. Red.

șora, Oltenia și pe plaiurile Carpaților. În Bucovina, Moldova și Besarabia se pun basmale cumpărate pe la dughene seú bucați de pânză de bumbac bătute cu borangic.

Pe la prânzul cel mare vine mirele cu mult alai la casa miresei, unde-l întâmpină toți, câți se află în casă, cu cea mai mare bucurie. Aici se mai încurcă nițel până ce se pun lucrurile la cale și-apoi se aședă în căruțe. Căruțele cele mai bune și cu cai aprigi sunt gătite pentru mirésă, mire și nunii mari; cealalte mai prostute pentru ceilalți nuntași.

Înainte, în căruța întâiu, merge mirésa întovărășită de două vornice ai mirelui; într'a doua e mirele însoțit de două drușce ale miresei și într'a treia vin nunii cei mari.

Aceștia sunt de ordin doi; adică, un bărbat cu soția sa. Pe unele locuri sunt nunii cei mari din păreche, adică nunul și nuna sunt străini unul altuia. Când se întâmplă așa, se dice că-i o păreche de nunii; sunt însă două nunii și două nune, atunci se dice că-s două părechii de nunii.

Nunii, adică nunul și nuna cea mare, au luminări mari de tîrg împodobite cu flori de dughenă și cu cordele de matasă roșie.

După dênșii merg nuntași, cari sunt mai cu sémă némuri de aproape cu mirele seú cu mirésa.

Pe unele locuri merge înaintea căruței, în care se află mirésa, un vătăjel de al ei, care se numește vátavul cel mare; acesta îngrijește ca să se dea ómenii în lături. El pórtă o ploscă cu rachiú, un băț încovrigat cu náframă cusută și un biciú. Câte-odată e înarmat cu mai multe pistóle, pe care le slodóde din când în când.

Pe lângă căruța miresei mai merge de fiá-care lature câte-un fecioraș călare; el pórtă pistóle, pe care le descarcă chiuind, cât îl ține gura.

Îndărétul nuntașilor încă merg băeți călári, cari descarcă din când în când câte-o pușcáturá slabá, dar cu atáta se 'ncercá a ráčni mai tare.

Pe unele locuri merg și láutarii până la bisericá, mai cu sémá decá bisericá e aproape și nunta merge pe jos

până acolo. Ér de nu, atunci se acatá și ei de-o căruța pe unde apucá.

Ajungénd cu alai până în curtea bisericeí, se dau toți jos din căruța, își netedesc straele, ér láutarii întóná un cântec. — Când sunt toți gata, intrá în bisericá în rëndul cum au venit. — Decá nu s'a finit serviciul dumneđesc, așteptá cu toții până la fine; atunci pálimarul aședá în mijlocul bisericeí, drept sub policandru, o mäsutá, acoperitá frumúșel, pune pe ea sánta evanghelie cu o cruce

fiá de lemn seú de argint, ér de améndoué pártile cununile fácute din ramuri verđi, seú dintr'un cercușor împodobit cu fir de aur și mirc (mirt).

Aurul însemnézá a-vuția, ér mirtul frumusețea; cá-cí precum numai deíta Venus avu dreptul de a purta o ghirlandá de mirt, așa-i este numai miresei conces a-și împodobi capul cu mirt, peste care aședá și mircul sántit.

Preotul începe cununia după cum stá scris; de n'a fost logodna cu preot, apoi se face acuma înainte de cununie.

Până ce face preotul cele ce se cuvin, grijesc vátájeii a cumpéra alune seú zaharicale și un páhar de vin cu o franzelá seú un páhar cu miere. Acesta se întâmplá numai în unele sate, și mai cu sémá pe la tîrg. Când cántá preotul și dascálul: „Isaia dântueșce,“ atunci aruncá vátájeii alunele și zaharicalele drept în policandru ca să pice peste capul tinerilor.

Acest obiceiú însemnézá, cá tinerii să petrecá o viétá dulce și fericitá.

După sevêrșirea sántei taine a cununiei, duce nunul mirele ér nuna mi-

résa înainte sántului altar și se închiná cu toții. Apoi ies din bisericá, după ce preotul a urat tinerilor o viétá fericitá. —

Pe unele locuri pálimarii sunt cam îndrăzneți, opresc tinerii la ușa bisericeí și nu-i lasá până ce nu capétá un bacșiș. —

Afará se pune mirele cu mirésa într'o căruța, ér ceilalți pe unde apucá. Numái vátájeii iéu drușcele cu ei într'o căruța deosebitá.

Albaneză de Sud. (Pag. 335).

Când ajung la casa miresei, le iese înainte sócra mare, aşterne o scórtă dinaintea uşii şi întovărăşită de o rudă a ei ţine de-asupra uşii un colac cu un şip de vin şi cu o huscă de sare. Tinerii trec pe sub acestea, ér

sócra îi atinge pe cap cu ele; tot aşa se întâmplă şi cu ceilalţi nuntaşi.

Toţi câţi vin cu nunta bat în palmi şi întrând în casă se veselesc. —

Lampele electrice.

În numărul 7 al „Albinei Carpaţilor“, anul 1879, am vorbit despre iluminatiunea electrică în general, despre maşina lui Gramme, lampa lui Iablochhoff, şi modifiicatiunile lui Edison, Werdermann etc., cărora le-a succes să realizeze împărţirea fizică a curentului. Vom mai aminti aci unele dispoziţiuni ulterioare, cu atât mai mult, că iluminatiunea electrică s'a adoptat la unele drumuri de fier în Englitera şi de sigur se va adopta cu încetul şi în alte ţeri.

Se şciă, că în lampa Iablochhoff vârfulurile de cărbuni se ardeau curând şi trebuiau înlocuite cu altele după 3—4 ore. Cu deosebire una dintre bucăţi era espusă a se isprăvi iute. Decî Werdermann a adoptat o dispoziţiune, în care cărbunele mai espus era mai lung, ér celălalt mai scurt. În modul acesta o păreche de cărbuni durează mai multe ore fără a cere să fiă schimbată.

O altă transformare mai importantă a sistemului Iablochhoff a făcut-o Rappief. După cum îşi vor aduce aminte cetitorii, cărbunii sistemului Iablochhoff erau paraleli şi despărţiţi printr'un strat de caolin, care despărţia astfel şi cele două electricităţi. Când se ardeau vârfulurile cărbunilor până la caolin, acesta încă se topia în parte şi lăsa vârfulurile éraşi libere. Dar prin topirea caolinului se absorbia în zadar o parte din puterea electricităţii, ér întreaga lumină perdea astfel din intensitate. Rappief a provădit amândouă electricităţile (pozitivă şi negativă) cu câte o păreche de cărbuni, formând fiă-care păreche un unghiū ascuţit. Creşcetele acestor unghiuri vin în faţă şi sunt în legătură cu bateriile electrice respective. După ce s'a pornit curentul electric, lumina durează până se ard părechile de cărbuni şi astfel vârfulurile lor ajung la ore-care distanţă unul de altul. Dar când depărtarea acesta e prea mare, pentru ca scînteia electrică să mai pótă trece dela o păreche de cărbuni la cealaltă, curentul electric ar trebui să înceteze. Rappief s'a gândit şi la acesta. Când a încetat a lucra electricitatea între cele două părechî de cărbuni, ea trece într'o bucată de fier, care devine astfel magnetică şi influinţând asupra unui cot de fier, apropiă éraşi vârfulurile cărbunilor. În modul acesta lumina este continuă.

Cu tóte acestea mai rămăneau unele greutăţi de învins. Chiar la această dispoziţiune era de lipsă să se prenoască odată pe di părechile de cărbuni, ceea-ce pretindea un personal considerabil pentru iluminatiunea unui oraş. De altă parte acest metod era tot atât de neaplicabil în case, pentru spaţiuri restrînse, deóre-ce puterea prea mare a luminei vêtăma ochiul.

Sawyer şi Man au delăturat şi aceste inconveniente, decă tot ce s'a scris despre lampele lor este adevărat. Dispoziţiunea lor este basată pe produţiunea luminei electrice. Este adică cunoscut, că lumina lampei electrice nu se

produce prin arderea cărbunilor, deórece lumina astfel produsă ar fi fórte nefsemnată. Lumina se produce prin aceea, că electricitatea întêmpină o pedecă în calea sa şi voeşce să o învingă prin desvoltarea puterei întregi. Piedeca o învinge ea trecând prin aer în formă de scînteia, şi decă scînteile urméză una după alta fără întrerupere, se naşce o lumină continuă. Aşadar arderea seú scîntifică şi oxidarea cărbunilor este un fenomen secundar, care n'are nici o influinţă asupra luminei. Prin urmare şi decă arderea cărbunelui s'ar îndeplini fórte încet, lumina electrică n'ar pierde nimic din intensitatea ei. Dar e cunoscut, că arderea seú oxidarea cărbunilor se întâmplă numai în aer liber, unde se află un prisos de ocsigen. Sawyer şi Man au avut ideia de a împedeca ocsidarea cărbunelui, şciind că acest fact nu micşorează intensitatea luminei. Ei au închis dară cărbunii sub sticlă. Ce e drept, la început se află şi aci puţin aer atmosferic, dar ocsigenul acestuia se combină într'o minută cu cărbunele şi de aci înainte acesta se micşorează numai într'o măsură prea mică prin împrejurararea, că electricitatea duce mereu cu sine mici bucăţele de cărbune.

Din punctul acesta de vedere lampa este şi sănătósă fiind-că nu ne micşorează cantitatea de ocsigen atât de necesară vieţii. Ba, ce e mai mult, aci s'a aplicat şi împărţirea curentului electric, despre care am vorbit în numărul 7 al „Albinei Carpaţilor“, prin urmare lumina electrică din lampele lui Sawyer şi Man póte fi micşorată seú mărită după plac. Cum arată ilustraţiunea noastră de pe pag. 324, pe când o parte a lampei luminează până la o distanţă de sute de metri, cealaltă dă o lumină dulce, la care omul de studii póte lucra liniştit şi fără a-şi strica vederea.

Nu vom între în amênuntele dispoziţiunei acestor lampe, deóre-ce scopul nostru a fost să arêtam numai principiul şi esenţa invenţiunilor mai nóue. Vom aminti numai ceea ce s'a scris despre preţul luminei electrice astfel produse.

O maşină cu vapor, având o putere de 1000 de cai, póte să dea lumină la 30,000 de astfel de lampe cu cheltuéla de 5 fiorini (12 fr.) pe óră, pe când pentru aceeşi lumină ar fi de lipsă 150,000 urme cubice (4800 m. c.) de gaz cu o cheltuéla de 200 fiorini.

Şi decă aceste socotelî nu vor corespunde întru tóte realităţii, totuşi se speră, că prin acest sistem omenimea e dotată cu o lumină mai bună, mai sănătósă, mai curată şi mai ieftină.

Am dori, ca cât de curând acest mod de iluminatiune să capete o estindere considerabilă. Încă de mult s'au decis unii ómeni întreprindători, chiar din patrie, să o aplice în casă, dar până acum nu cunóşcem rezultatele încercărilor lor.

V a r i e t ă ț i.

Femeia albaneză. În „Albina Carpaților“ vol. V a. 1877 pag. 227—231, s'a vorbit pe larg despre Albanesi. Aci vom spune numai câte-va cuvinte despre ilustrațiunea noastră de pe pag. 333. Ea reprezintă o femeia albaneză din mēja-đi. În îmbrăcăminte a acestor femei este caracteristic vëlul, cu care-și acoper ele capul, gâtul și umerii. Vëlul e semi-transparent, de țesătură fină, brodat cu dantelă. Përul împletit e împodobit cu mai multe ace de aur, terminate în vërf cu flori, pasëri seú alte lucruri filigrane. Aceste articule de lucs le fac Albanesi însuși, și mulți Europeni le cumpără ca suvenir din bazarele Constantinopolei. — Cămașa albă, cu broderii albe seú colorate, acopere jumătatea pieptului, până unde e strinsă în pieptar și împodobită cu bani feluriți. Femeia albaneză se încarcă până la gât cu medaliile remase dela părinți seú bărbați. Tunica e colorată — roșiă la fete, albastră la neveste tinere, violetă la bêtrâne — împodobită cu catifea și cusături bogate. — Șurțul e de mătase colorată la fete, fără față la femei mai în vërstă. De-asupra șurțului o panglică lată de mătase le impresoră mijlocul în loc de brëu și, legată în formă de ciucur, atërnă pe o lature în jos. Fetele pörtă rochia netedă, ér femeile rochia încrețită. Hainele unei femei costă cam 4—500 fior., ale bărbaților 8—1000. Femeia albanesă, ca și Slava din Sud, îndeplinește tot felul de lucruri grele, pe când bărbatul de multe ori trăește în trândăvie. De aci vine pôte că bărbații sunt în genere förte frumoși, pe când femeile se pot lăuda mai puțin cu acea însușire.

Pentru istoricul albiturilor de masă. În vechime mâncău ómenii pe mese de lemn neacoperite; apoi veniră învëlitori de pele, și în fine pânzăturile nóstre de in și de bumbac. Serviete se întrebuintău încă la Romani cei vechi. La ei era obiceiú a se spála înainte de ospët; de aceea óspeții căpëtau înainte de mâncare o servietă mare (mantilia), pentru a-și șterge mânil. Altă-dată óspeții aduceau cu sine serviete (mappae) garnisite cu largi dungii purpurii, pentru a-și șterge gura și mânil în decursul mesii. La noi întrebuintarea lor datéză mai de curënd. Locul lor îl ocupa pânzătura, chiar în casele nobile, ca astăđi în Englitera. Spre scopul acesta, pânzătura era atât de lungă și lată, încât zăcea pe póla fiă-cărui óspe și putea fi întrebuintată ca servietă. Cu tóte acestea pânzătura se punea îndoită, pentru ca decă se murdăria o parte, să se póta întrebuinta cealaltă. În viitor s'a schimbat acest obiceiú; pânzătura se tindea simplă și peste ea alta mai mică. Tot-deodată începură a se îndoi pânzăturile în tot felul de figuri și de crețe. Astfel pe masa regelui Franciei, Enric III (1573—1589), se îndoia în formă de valuri mici, pe care le produce pe apă un vënt ușor. Întroducerea albiturilor de damast nu datéză mai de mult de 150 de ani; ele aú a se mulțami familiei franceze Graindorge. În seculul al 17-lea era obiceiú să se dea la fiă-care fel o servietă nouă, precum se schimbă astăđi tacámurile. — În timpuri mai vechi domnia obiceiul, că la locul unui cavaler acoperit de ocară, un herold de arme să spintece solenel pânzătura și să-i întórcă farfuria și pânea. Cavalerul trebuia atunci să-și ștergă insulta, seú să probeze, că i s'a făcut nedreptate. Acesta i s'a întëplat, între alții, contelui de Ostervant, Guilelm de Hainau, la masa regelui francez Carol VI (1380—1422). Un herold tăia în două pânzătura din naintea lui cu cuvintele: „Un principe, care nu pörtă arme, nu merită să mănance la masa regelui.“ Guilelm răspunse uimit, că el pörtă scut și lance tot atât de bine ca un alt principe. „Nu se póte,“ i se răspunse, „că-cí altfel ai fi resbnuat de sigur mórtea unchiului d-tale.“ Acestă învëtatură nu rămase fără efect asupra contelui.

Cocheta. O tinëra femeia, care avea reputațiunea de a fi förte cochetă, se afla de curënd la prând la o prietină. Ea mănecă cu poftă, dar îndată după masă avu idea ciudată de a leșina. Tinëra femeia fu dusă în odaea de dormit, unde i se desfăcu corsetul, și fu stropită cu

săruri; tóte fură înzadar. Să-și inchipuésca cine-va tabloul interesant, ce-l presenta ea, culcată pe mătase și dantele. Un om batjocuros observă că acest leșin era un mod ingenios de a face siesta după masă și se pregăti să cadă și el în leșin pe o sofă. Dómna de casă se supără în fine, deóre-ce societatea era conturbată, și pentru a prinde cocheta în cursă, đise cătră óspeți: „Șciți de ce s'a bolnăvit? Përul fi era prea strins, trebuie să-i desfăcem cođile.“ Efectul fu magic. Pentru a-și apëra cođile false de ori-ce atac, leșinata duse repede mânil la cap, și prefăcëndu-se că-și vine în fire, đise cu voce slabă: „Unde më aflui?“ — „La mine,“ răspunse repede dómna de casă, „dar trăsura d-tale e aci și în cinci minute te vei afla în casa d-tale.“ Morala acestei întëmplări este: în leșinuri false să ai totdeuna cođi adevërate.

Notițe economice. — *Cum să deosebești bumbacul de lână.* Rupe o bucată din stofă și ține-o la lumină. Fibrele bumbacului ard repede cu flacără, pe când fibrele de lână se încovrigă, se carboniséză și respândesc un miros neplăcut ca toți perii animalici.

— *O plantă ciudată.* De cât-va timp s'a descoperit în Nicaragua o plantă, Phitologica electrica, care posede proprietăți electro-dinamice remarcabile. Mâna, care o atinge, amorteșce, și influința magnetică se simte la o distanță de două metri și jumătate. Acul magnetic este abătut și influința asupra lui e cu atât mai tare, cu cât se apropie mai mult de plantă, până când acul începe să se rotésca. Intensitatea efectului se schimbă în cursul đilei. Nóptea abia se observă și punctul culminant și-l ajunge la 2 ore după prând. Un timp furtunos măreșce efectul. Nicí insectele nicí pasërele nu se pot apropia de plantă.

Cronica. — *Contele Andrassy* a încunoșcintat pe M. S. Împëratul despre rezoluțiunea sa de a se retrage dela postul seú. Monarchul fi va primi demisiunea lui îndată ce va fi hotărit cine să-i urmeze. Până atunci Andrassy va conduce afacerile provisorice și va vedea încă trupele austriace întrând în Novi-Bazar.

— D-nul *Sturdza* fostul agent diplomatic al României în Serbia, e denumit în aceeași funcțiune la Sofia.

— Se vorbeșce de căsătoria regelui *Alfonso* de Spania cu archiducesa austriacă *Maria Christina*. Întëlnirea s'a îndeplinit la Arcachon (Francia sudică).

— *A. S. R. Dómna Românilor* se află mult mai bine și petrece încă la Rhin în mijlocul familiei, de unde se va duce la băi de mare la Scheweningen în Hollanda.

— *Comisiunea internațională* de delimitare a frunțariilor Serbiei s'a desființat după ratificarea proceselor verbale și ale cartelor de detaiú. Unii din membrii ei vor face parte din comisiunea de delimitare la Arab-Tabia și în Dobrogea.

— *Resbelul*, pe care-l pörtă Hollanda de 10 ani în-contra Atchinezilor cu spese enorme, merge cătră sfërșit.

— S'aude, că la *Maroc* ar fi isbucnit o rescólă.

— Cu luna nouă *eruptiunea Vesuvului* a devenit mai pronunțată. Reflectul focului e förte viu și lava curge până la Adrio del Cavallo. Mulți curioși vizitéză locurile acestea.

— *Sentința curții marțiale*, care condamnase pe locot. Carrey pentru neglijență și lasitate cu ocașiunea morții principelui Ludovic Napoleon, a fost casată de consiliul de rësboiú superior.

— Din Belgrad se anunță o *crisă ministerială*. Prim-ministrul Ristici, după o ședință sgomotósă a consiliului de ministrii, în care s'a desbătut și cesțiunea Evreilor, și-a trãmis demisiunea principelui la Niș.

— Îndată ce se va fi conchiãmat prima *adunare națională* ordinară în Bulgaria, ministerul bulgar actual va fi pus în stare de acusare pentru violarea constituțiunei.

— Guvernul român a fost avisat despre sosirea *principelui Obolenschi*, care, ca delegat rus, va constata împreună cu o comisiune română stricaciunile cășunate de armata rusă.

— *Manevrele cele mari* în Transilvania au început la 27 August și se vor termina la 1 Septembrie.

— D-nul *H. Ghica*, fost ministru al afacerilor străine, a fost desemnat pentru postul de trimis extraordinar și ministru plenipotențiar al României la Athena.

— D-nul *Boerescu* e mulțumit cu succesul misiunii sale la St. Petersburg în cesțiunea evreilor. Guvernului rusesc îi este indiferentă emancipatiunea Evreilor. Din contră principele Bismarck a făcut un program în cesțiunea această.

— În Iași a murit d-nul *Stefan Miclea*, vechiul rector al universității din Iași, director al observatorului fizic și profesor de fizică la facultatea de știință, ér în timpul din urmă director al școlii de arte.

— O comisiune a *asociațiunii istorice ungherești* a sosit în Sibiiu, unde va petrece în 27, 28 și 29 August și va cerceta momentuositățile orașului.

Momente de distracțiune.

Mutul închipuit. Sub acest titlu publică Albert Milaud în ziarul parisian „Figaro“, următoarea glumă, care caracterizează pozițiunea principelui Jérôme față cu bonapartiștii:

(Pe scenă se află în mare agitațiune domni: Haentjens, Pascal, Robert Mitschelle, tot bonapartiști zeloși).

Pascal: Nu vrea să vorbescă.

Haentjens: N'ajută nimic. Din timpul lui Paul Le-grand n'am mai pomenit asemenea lucru.

Robert Mitschelle: Decă cel pușin s'ar face inteligibil prin semne, precum fac Henloe-Leesii, tot ar pricepe omul ceva.

Haentjens: De altcum ne vom lumina cât de curând. (Încet). Am trimis după unul din medicii cei mai de frunte din Paris, un specialist, renumitul dr. Sganarelle.

R. Mitschelle: Medicul bolnavului imaginar?

Pascal: O bună ideeă, dău, o bună ideeă.

R. Mitschelle: Învoitu-s'a să vină?

Haentjens: Speranța unei resplăți bune l'a atras. A pornit îndată. Êtă-l, e aci. (Dr. Sganarelle intră.)

Sganarelle: Domni mei! . . . Puneți pălăriile pe cap, mă rog. Unde e bolnavul?

Haentjens (cătră Pascal): Adu pe principe, iubite amice.

Pascal: Dar decă nu va vrea să vină?

Haentjens: Atunci spune-î, că Cora Pearl vrea să-î vorbescă.

Pascal: Așa da. (Se duce afară și aduce pe principe.)

Sganarelle: A, acesta e bolnavul.

Haentjens: Un scaun!

Sganarelle: Pacientul e leit Napoleon I.

Haentjens: Îl faci să roșescă.

Sganarelle: E semn bun. (cătră principe) Așadar, grațiose domne, ce-ți lipsește? Ce ai, de nu vorbești?

Principele: Hm! Hi! Hm! Han!

R. Mitschelle: (desperat) Êtă tot ce putem scóte din el de două luni încóce.

Haentjens: Din acestea nu se póte compune o proclamațiune.

Sganarelle: Póte l'am înțeles rău. Ascultați încă odată! Vorbește, grațiose domne, Franția întrégă așteptă . . .

Principele: Han, hi, hon! Han, hi, hon!

Sganarelle: Ce?

Principele: Han, hi, hon!

Sganarelle: Nu înțeleg nimic.

Haentjens: Și noi tot atât . . . Suntem convinși, că o face într'adins. Și-a pus în cap, să nu răspundă la nici o întrebare.

Sganarelle: Atunci cel pușin nu suferă.

R. Mitschelle: Nu.

Sganarelle: E rău. Decă ar avea dureri, l'am putea tãmadui. Mi se pare, că nu o face din rea voință. Are un defect organic.

Pascal: Ce defect?

Sganarelle: Și-a perdut darul vorbirei.

Pascal: Dar pentru ce și-a perdut darul vorbirei?

Sganarelle: Chiar pentru că e mut.

R. Mitschelle: Ce să facem în contra acestui rău?

Sganarelle: După părerea mea ar trebui să-î dați să mănânce pâne muietă în vin.

Haentjens: Și óre să-î folosescă?

Sganarelle: Pentru papagală e bună câte-odată, când vrea omul să-î facă să vorbescă. Póte că va avea efect.

Haentjens: Așa mai merge.

R. Mitschelle (care în timpul acesta a observat pe principele):

Uitați-vé. Vrea să vorbescă — în fine!

Principele (după o lungă rezistență): Hon!

Toți: Ce spune? Audiți! Audiți!

Principele: Han! hi! han! hon!

Bibliografiã.

Încercări, versuri de H. Rheinstejn. Buzéu, noua tipografiã română Al. Georgescu, 1879. Se află de vindare în București la librăria I. Szöllösy, în Ploiești la librăria G. Cârjan, în Buzéu la librăria A. Georgescu, în Brăila la librăria G. Ionescu. — Dedicată umbrei nemuritoare a ilustrului Dimitrie Bolintineu.

— **Catechismul calvinesc**, impus clerului și poporului românesc sub domnia principilor Georgiu Rákoczy I. și II., transcris cu litere latine după edițiunea II, tipărită în anul 1656, însoțit de o excursiune istorică și de un glosar, de Georgiu Barițiu. Cu spesele Academiei românești. Prețul 60 cr. v. a., Sibiiu. Tipogr. lui W. Krafft 1879.

— **L'indépendance roumaine**. D-nul Emile Galli, jurnalist francez, a înființat în București în anul 1877, pe timpul rebelului russo-turc, un ziar francez „Orient“, care într'un rând a avut mult succes. Această fôia va fi transformată dela 1-a Octomvre a. c. în ziarul „Indépendance roumaine“. Formatul noului ziar va fi ca al celor mai mari foi franceze, și organizațiunea lui pe un picior mare nu va lăsa nimic de dorit. Până la acea dată, Independence roumaine va apărea în același format mare, dar numai odată pe săptămână. Avem înaintea noastră primul număr astfel transformat și nu putem decât să felicităm pe d-nul Galli pentru strălucita ideeă ce a avut. Îi dorim succesul cel mai mare într'o întreprindere grandioasă, pentru care Românii de sigur îi vor fi recunoscători.

— **Diare nouë**. Ecoul Tereii de sus, apare în Dorohoi odată pe săptămână, redactor G. I. Dimitriiu. Abonamente pe un an 20 lei, pe 6 luni 10 lei, pe 3 luni 6 lei; un exemplar 15 bani.

Gicitură numerică

de G. M. Zănescu.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 0 capitală.

5, 9, 4, 6 Un riú în Ungaria

3, 6, 12, 11, 14, 15, 13, 10 Un împérat din evul nou.

6, 4, 9, 7 Un animal (patruped).

1, 13, 7, 4, 5, 6, 10, 8, 9, 3 Un împérat nemuritor.

6, 10, 15, 5, 6 Un nume femeesc.

11, 5, 9, 15, 14 Un metal.

1, 6, 5, 9, 14, 9, 7, 6 Un revoluționar din Roma veche.

12, 9, 4, 5, 11, 14 O armă.

13, 12, 5 Un numeral.

12, 6, 4, 5, 9, 14, 15 O sərbătóre mare.

5, 9, 3, 6 Séu noroiu

9, 12, 4, 9, 14, 2, 10 O literă din alfabetul elin.

După încheierea redacțiunei măi primirăm deslegarea giciturei din N-rul 19 dela d-șóra *Ludovica Husa* din Gherla și dela d-nul *Nestor Oprénu* din Nereu.

Posta Redacțiunei.

D-lui *S. I. G., Galați*. Vé rugăm să ne dați numele întreg, pentru că să șcim unde să trimitem numerii ceruți. Pentru manuscris vé mulțămim, dar nu-l putem folosi până când nu-l vom avea tot. — D-lui *G. P., Resița montană*. Vé mulțămim. Într'unul din numerii viitori. Ne rezervăm dreptul de a face unele corecturi. — D-lui *I. Ch., Galați*. Numérul vi se va trimite.

Cătră cetitori!

Apropiându-se finea anului al III-lea, de când există „Albina Carpaților“, încu-noșcintăm pe cetitorii noștri, că în urma unor înțelegeri cu tipograful, d-nul W. Krafft, fôia va apărea de aci încolo cu cea mai mare esactitate. Unele mici neregularități, de care a avut să suferă până acum, vor dispărea cu totul. Tot-deodată cu anul al IV-lea, începând dela 1 Octomvre st. v., vom face unele îmbunătățiri, pentru care abonații noștri de sigur ne vor fi recunoscători. — Apelăm la toți amicii desvoltării nóstre literare să spriginescă și de aci încolo această întreprindere folositoare. **Editura.**